

***Przedsiębiorstwo Transportowo-Sprzętowe
„Betrans” sp. z o.o.
Jednostkowe sprawozdanie
finansowe za rok 2018***

***zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
zgodne z MSSF UE***

SPIS TREŚCI

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	5
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH	6
SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	7
INFORMACJE OGÓLNE, PODSTAWY SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO I INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE	8
1. INFORMACJE OGÓLNE.....	8
1.1 DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁKI.....	8
1.2 STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA SPÓŁKI.....	8
1.3 SKŁAD ZARZĄDU SPÓŁKI.....	8
2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO.....	9
2.1 OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI	9
2.2 WALUTA PREZENTACJI I WALUTA FUNKCJONALNA.....	9
2.3 NOWE STANDARDY I INTERPRETACJE, KTÓRE ZOSTAŁY OPUBLIKOWANE, A NIE WESZŁY JESZCZE W ŻYCIĘ	9
2.4 PROFESJONALNY OSĄD KIEROWNICTWA ORAZ SZACUNKI	10
3. ZMIANA ZASAD RACHUNKOWOŚCI I PREZENTACJI DANYCH.....	12
NOTY OBJASNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO.....	15
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	15
4. PRZYCHODY I KOSZTY.....	15
4.1 PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	15
4.2 KOSZTY W UKŁADZIE RODZAJOWYM I KALKULACYJNYM	16
4.3 PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE	18
5. PODATEK DOCHODOWY	19
5.1 PODATEK W SPRAWOZDANIU Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW.....	19
5.2 EFEKTYWNA STAWKA PODATKOWA	19
5.3 PODATEK ODROZCZONY W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	20
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	21
6. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE.....	21
7. WARTOŚCI NIEMATERIALNE	22
8. UDZIAŁ WE WSPÓLNYM PRZEDSIĘWZIĘCIU	24
9. ZAPASY	24
10. POZOSTAŁE AKTYWA KRÓTKO I DŁUGOTERMINOWE.....	25
10.1 POZOSTAŁE AKTYWA DŁUGOTERMINOWE	25
10.2 POZOSTAŁE AKTYWA KRÓTKOTERMINOWE.....	26
11. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	26
12. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA	26
13. MAJĄTEK SOCJALNY ORAZ ZOBOWIĄZANIA ZFŚS	27
14. KAPITAŁY WŁASNE.....	27
14.1 KAPITAŁ PODSTAWOWY	27
14.2 KAPITAŁ ZAPASOWY I REZERWOWY.....	27
14.3 NIEPODZIELONY WYNIK FINANSOWY ORAZ OGRANICZENIA W WYPŁACIE DYWIDENDY	27
14.4 DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO ZAPŁATY.....	28

15.	REZERWY.....	28
16.	ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE.....	28
16.1	ŚWIADCZENIA PO OKRESIE ZATRUDNIENIA I NAGRODY JUBILEUSZOWE	28
16.2	ZMIANY STANU REZERW NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	29
17.	POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA NIEFINANSOWE.....	30
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH		30
18.	INSTRUMENTY FINANSOWE.....	30
18.1	OPIS ISTOTNYCH POZYCJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KATEGORII INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH.....	32
18.2	ZABEZPIECZENIA SPŁATY WIERZYTELNOŚCI I ZOBOWIĄZAŃ.....	33
18.3	SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW.....	33
19.	CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM.....	34
19.1	RYZYKO RYNKOWE	34
19.2	RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ	34
19.3	RYZYKO PŁYNNOŚCI	34
19.4	RYZYKO KREDYTOWE	35
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH		36
20.	SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	36
20.1	PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	36
POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE		37
21.	ZOBOWIĄZANIA I NALEŻNOŚCI WARUNKOWE. SPRAWY SĄDOWE	37
21.1	ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	37
22.	ROZLICZENIA PODATKOWE	38
23.	INFORMACJA O PODMIOTACH POWIĄZANYCH	38
23.1	TRANSAKCJE SPÓŁKI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI.....	39
23.2	STAN ROZRACHUNKÓW SPÓŁKI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI.....	39
23.3	WYNAGRODZENIE KADRY KIEROWNICZEJ	40
24.	LEASING	40
24.1	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU OPERACYJNEGO – SPÓŁKA JAKO LEASINGOBIORCA.....	40
24.2	NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU UMÓW LEASINGU FINANSOWEGO I UMÓW DZIERŻAWY Z OPCJĄ ZAKUPU	40
25.	ISTOTNE ZDARZENIA W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM ORAZ ZDARZENIA PO ZAKOŃCZENIU OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO.....	41
25.1	ZDARZENIA PO DNIU SPRAWOZDAWCZYM.....	41
26.	ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	42

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT			
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	<u>4.1</u>	175 925 517,83	162 722 033,00
Koszt własny sprzedaży	<u>4.2</u>	(160 594 575,81)	(151 238 065,20)
ZYSK BRUTTO ZE SPRZEDAŻY		15 330 942,02	11 483 967,80
Koszty sprzedaży i dystrybucji	<u>4.2</u>	(1 200 731,18)	(1 098 831,88)
Koszty ogólnego zarządu	<u>4.2</u>	(11 927 939,72)	(11 619 770,33)
Pozostałe przychody operacyjne		1 348 817,03	1 169 647,97
Pozostałe koszty operacyjne		(841 920,06)	(672 320,29)
ZYSK Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		2 709 168,09	(737 306,73)
Przychody finansowe	<u>4.3</u>	439 913,77	824 240,73
Koszty finansowe	<u>4.3</u>	(370 493,56)	(323 130,87)
ZYSK BRUTTO		2 778 588,30	(236 196,87)
Bieżący podatek dochodowy	<u>5.1</u>	(1 443 688,00)	(576 694,00)
Odroczony podatek dochodowy	<u>5.1</u>	250 476,27	197 837,71
ZYSK NETTO ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY		1 585 376,57	(615 053,16)
INNE CAŁKOWITE DOCHODY			
Pozycje, które mogą w przyszłości zostać rozliczone z wynikiem:			
Wyceny instrumentów zabezpieczających			
Podatek odroczony			
Pozycje, które nie będą mogły w przyszłości zostać rozliczone z wynikiem:			
Zyski i straty aktuarialne z wyceny rezerw na świadczenia pracownicze		(35 683,00)	(307 835,00)
Podatek odroczony		84 767,93	(58 488,65)
INNE DOCHODY ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY, NETTO		49 084,93	(366 323,65)
RAZEM CAŁKOWITE DOCHODY		1 634 461,50	(981 376,81)

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
AKTYWA TRWAŁE			
Rzeczowe aktywa trwałe	<u>6</u>	53 123 961,84	47 879 769,49
Wartości niematerialne	<u>7</u>	932 305,75	966 433,82
Należności finansowe	<u>18.1.1</u>	5 873 761,00	4 491 071,75
Aktywa dostępne do sprzedaży		9 600,00	9 600,00
Pozostałe aktywa długoterminowe	<u>10.1</u>	310,48	5 418,00
		59 939 939,07	53 352 293,06
AKTYWA OBROTOWE			
Zapasy	<u>9</u>	2 518 431,91	2 823 651,54
Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności	<u>18.1.1</u>	25 360 567,42	23 657 306,61
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	<u>10.2</u>	944 102,96	565 618,85
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	<u>11</u>	1 190 123,08	335 086,36
		30 013 225,37	27 381 663,36
SUMA AKTYWÓW		89 953 164,44	80 733 956,42
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał podstawowy	<u>14.1</u>	16 078 500,00	16 078 500,00
Kapitał zapasowy	<u>14.2</u>	14 174 647,89	14 789 701,05
Pozostałe kapitały rezerwowe	<u>14.3</u>	5 074 699,29	5 074 699,29
Zyski zatrzymane	<u>14.4</u>	10 553 758,75	8 304 244,09
		45 881 605,93	44 247 144,43
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE			
Rezerwy długoterminowe	<u>15.16</u>	8 966 744,00	7 722 587,00
Kredyty, pożyczki, obligacje	<u>18.1.2</u>	3 483 436,77	-
Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe		900,00	6 892,05
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	<u>5.3.2</u>	1 096 783,45	1 432 027,65
Pozostałe zobowiązania	<u>18.1.3</u>	4 448,77	8 959,68
		13 552 312,99	9 170 466,38
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE			
Rezerwy krótkoterminowe	<u>15.16</u>	733 240,00	1 024 573,00
Kredyty, pożyczki, obligacje, cash pooling	<u>18.1.2</u>	-	-
Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe		5 992,13	6 269,04
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania	<u>18.1.3</u>	13 653 099,46	10 537 748,62
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		-	-
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	<u>17</u>	16 126 913,93	15 747 754,95
		30 519 245,52	27 316 345,61
RAZEM ZOBOWIĄZANIA		44 071 558,51	36 486 811,99
SUMA KAPITAŁÓW I ZOBOWIĄZAŃ		89 953 164,44	80 733 956,42

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Razem kapitał własny
	<u>Nota</u>	<u>14.1</u>	<u>14.2</u>	<u>14.3</u>	
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2017 ROKU	16 078 500,00	14 789 701,05	5 074 699,29	9 292 743,90	45 235 644,24
Zysk netto za okres sprawozdawczy	-	-	-	(615 053,16)	(615 053,16)
Inne całkowite dochody	-	-	-	(366 323,65)	(366 323,65)
CAŁKOWITE DOCHODY ZA OKRES				(981 376,81)	(981 376,81)
Podział zysków lat ubiegłych	-	-	-	-	-
Dywidenda	-	-	-	(47 272,84)	(47 272,84)
Pozostałe zmiany	-	-	-	40 149,84	40 149,84
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 ROKU	16 078 500,00	14 789 701,05	5 074 699,29	8 304 244,09	44 247 144,43
Zysk netto za okres sprawozdawczy				1 585 376,57	1 585 376,57
Inne całkowite dochody				49 084,93	49 084,93
CAŁKOWITE DOCHODY ZA OKRES				1 634 461,50	1 634 461,50
Podział zysków lat ubiegłych		(615 053,16)		615 053,16	-
Pozostałe zmiany					
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018 ROKU	16 078 500,00	14 174 647,89	5 074 699,29	10 553 758,75	45 881 605,93

SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Zysk brutto		2 778 588,30	(236 196,87)
Podatek dochodowy zapłacony		(1 828 554,00)	(291 483,00)
Korekty o pozycje:			
Amortyzacja i odpisy aktualizujące		6 434 133,93	6 374 487,09
Odsetki i dywidendy, netto	<u>20.1</u>	(283 050,69)	(195 424,98)
Zysk/ strata na działalności inwestycyjnej	<u>20.1</u>	(352 448,46)	(107 022,91)
Zmiana stanu należności	<u>20.1</u>	1 244 649,52	(4 142 769,78)
Zmiana stanu zapasów		305 219,63	(241 166,93)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	<u>20.1</u>	314 601,53	1 533 435,47
Zmiana stanu pozostałych aktywów niefinansowych	<u>20.1</u>	(193 743,97)	307 699,16
Zmiana stanu rezerw		917 141,00	570 847,57
Pozostałe		0,00	40 149,84
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		9 336 536,79	3 612 554,66
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		413 819,68	232 516,52
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(12 903 850,98)	(7 428 526,53)
Sprzedaż pozostałych aktywów finansowych		2 352 476,72	2 036 925,73
Nabycie pozostałych aktywów finansowych			
Udział w (spłata) pożyczek w ramach usługi cash pooling		(2 219 278,75)	
Udział w pożyczkach			
Odsetki otrzymane		303 850,63	202 187,62
Spłata udzielonych pożyczek			
Pozostałe		106 239,89	111 044,21
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		(11 946 742,81)	(4 845 852,45)
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ			
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek, kredytów		3 475 422,00	1 417 225,18
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom		-	(47 272,84)
Spłata kredytów i pożyczek			
Odsetki zapłacone		(10 179,26)	(7 700,21)
Pozostałe			
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		3 465 242,74	1 362 252,13
ZMIANA NETTO STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH I ICH EKWIWALENTÓW			
Różnice kursowe netto		855 036,72	128 954,34
ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK OKRESU	<u>11</u>	335 086,36	206 132,02
ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU	<u>11</u>	1 190 123,08	335 086,36

INFORMACJE OGÓLNE, PODSTAWY SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO I INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

1.1 Działalność Spółki

Przedsiębiorstwo Transportowo – Sprzętowe „Betrans” sp. z o.o. („Spółka”) została utworzona aktem notarialnym z dnia 14.05.2002r. i zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Krajowego Rejestru Sądowego, Rejestr Przedsiębiorców w dniu 10.10.2002r. Spółka została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, pod numerem KRS 0000134150.

Siedziba Spółki znajduje się w miejscowości Kalisko 13, 97-400 Bełchatów.

PTS „Betrans” sp. z o.o. wchodzi w skład Grupy Kapitałowej PGE Polska Grupa Energetyczna („Grupa Kapitałowa PGE”) i sporządza jednostkowe sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską („MSSF UE”).

Podstawowym przedmiotem działania Spółki jest prowadzenie działalności obejmującej:

- transport drogowy towarów,
- usługi sprzętowe na bazie wynajmowanego sprzętu,
- usługi kolejowe,
- sprzedaż paliw,
- leasing pojazdów.

Działalność prowadzona jest na podstawie odpowiednich licencji i koncesji w tym przede wszystkim na podstawie licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego osób ważnej do 2055r, na wykonywanie krajowego transportu drogowego rzeczy ważnej do 2032r. na podstawie koncesji na obrót paliwami ciekłymi wydanej na okres od 16.08.2014r. do 31.12.2030r

Kontynuacja działalności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej Spółki przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego. Na dzień zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności Spółki.

Niniejsze sprawozdanie finansowe obejmuje okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku („sprawozdanie finansowe”) oraz zawiera dane porównawcze za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku.

1.2 Struktura własnościowa Spółki

Struktura własnościowa na poszczególne dni sprawozdawcze została zaprezentowana na podstawie informacji dostępnych Spółce.

	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2018 roku	100%	100,00%
Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	100%	100,00%

1.3 Skład Zarządu Spółki

W skład Zarządu Spółki na dzień 1 stycznia 2018 roku wchodził:

- **Andrzej Niemczyk** – Prezes Zarządu,
- **Artur Perliński** – Wiceprezes Zarządu,

Od dnia 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku w składzie Zarządu nie było zmian.

2. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

2.1 Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z MSSF UE. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Sprawozdanie finansowe zostało przygotowane zgodnie z zasadą kosztu historycznego, która została zmodyfikowana w odniesieniu do:

- Rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych – rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne, których właścicielem była Spółka w dniu przejścia na stosowanie MSSF zostały wycenione do zakładanego kosztu na ten dzień. Dodatkowo w odniesieniu do niektórych rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych ujęto odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.
- Instrumentów finansowych – wybrane kategorie instrumentów finansowych są wyceniane i prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej. Szczegóły dotyczące wyceny poszczególnych kategorii instrumentów finansowych zaprezentowano w opisie stosowanych zasad rachunkowości.
- Aktywów, dla których stwierdzono utratę wartości – zaprezentowano w wartości kosztu historycznego skorygowanego o odpisy z tytułu utraty wartości.

Zasady rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego zostały opisane w poszczególnych notach szczegółowych i stosowane były przez Spółkę w sposób ciągły dla wszystkich prezentowanych okresów, jeżeli nie wskazano inaczej.

2.2 Waluta prezentacji i waluta funkcjonalna

Walutą funkcjonalną Spółki i walutą prezentacji niniejszego sprawozdania finansowego jest polski złoty („PLN”). Wszystkie wartości liczbowe zostały przedstawione w złotych i groszach („PLN”), o ile nie zaznaczono inaczej.

2.3 Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje nie zostały przyjęte przez Unię Europejską lub nie są obowiązujące na dzień 1 stycznia 2018 roku:

Standard	Opis zmian	Data obowiązywania
MSSF 14 <i>Regulacyjne pozycje odroczone</i>	Zasady rachunkowości i ujawnień dla regulacyjnych pozycji odroczonech.	Standard w obecnej wersji nie będzie obowiązywał w UE
Zmiany do MSSF 10 i MSR 28	Zawiera wytyczne dotyczące sprzedaży lub wniesienia aktywów przez inwestora do spółki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.	Prace nad zatwierdzeniem zostały odłożone bezterminowo
MSSF 16 <i>Leasing</i>	Standard znosi rozróżnienie na leasing operacyjny i leasing finansowy dla leasingobiorcy. Wszystkie umowy spełniające definicje leasingu będą ujmowane co do zasady jak obecny leasing finansowy.	1 stycznia 2019
Zmiany do MSSF 9	Zmiany dotyczą prawa wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem	1 stycznia 2019
MSSF 17 <i>Umowy ubezpieczeniowe</i>	Definiuje nowe podejście do rozpoznawania przychodów oraz zysku/ strat w okresie świadczenia usług ubezpieczeniowych	1 stycznia 2021
KIMSF 23 <i>Interpretacja dotycząca niepewności w zakresie sposobów ujmowania podatku dochodowego</i>	Interpretacja jest stosowana do ustalenia dochodu do opodatkowania, podstawy opodatkowania, nierozliczonych strat podatkowych, niewykorzystanych ulg podatkowych i stawek podatkowych.	1 stycznia 2019
Zmiany do MSR 28	Zmiana dotyczy wyceny inwestycji długoterminowych w jednostkach stowarzyszonych	1 stycznia 2019
Doroczne poprawki do MSSF (cykl 2015-2017)	Zestaw poprawek dotyczących: MSSF 3 – wycena posiadanego wcześniej udziału we wspólnych operacjach; MSSF 11 – brak wyceny posiadanego wcześniej udziału we wspólnych operacjach; MSSF 12 – konsekwencje podatkowe w związku z wypłatą dywidendy; MSR 23 – koszty finansowania w przypadku gdy składnik aktywa został przekazany do użytkowania.	1 stycznia 2019
Zmiany do Założeń koncepcyjnych	Zmiany dotyczą ujednoczenia Założeń Koncepcyjnych	1 stycznia 2020
Zmiany do MSSF 3	Zmiany dotyczą doprecyzowania definicji działalności gospodarczej	1 stycznia 2020
Zmiany do MSR 1 i MSR 8	Zmiany dotyczą definicji terminu „istotny”	1 stycznia 2020

Spółka zamierza przyjąć wymienione powyżej nowe standardy oraz zmiany standardów i interpretacji MSSF opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, lecz nieobowiązujące na dzień sprawozdawczy, zgodnie z datą ich wejścia w życie.

Wpływ nowych regulacji na przyszłe sprawozdania Spółki

MSSF 16 Leasing

Nowy standard zmienia zasady ujmowania umów, spełniających definicję leasingu. Główną zmianą jest odejście od podziału na leasing finansowy i operacyjny dla leasingobiorcy. Wszystkie umowy spełniające definicję leasingu będą ujmowane co do zasady jak obecny leasing finansowy. Wdrożenie standardu będzie miało następujący efekt:

- w sprawozdaniu z sytuacji finansowej: wzrost wartości niefinansowych aktywów trwałych oraz zobowiązań finansowych,
- w sprawozdaniu z całkowitych dochodów: zmniejszenie kosztów operacyjnych (innych niż amortyzacja), wzrost kosztów amortyzacji oraz kosztów finansowych,
- wzrost długu netto oraz relacji długu netto do EBITDA z uwagi na proporcjonalnie wyższy wzrost zobowiązań finansowych od zmniejszenia kosztów operacyjnych innych niż amortyzacja.

Spółka jest w trakcie analizy potencjalnego wpływu zastosowania MSSF 16 na przyszłe sprawozdania finansowe. Spółka przeprowadziła inwentaryzację posiadanych umów pod kątem identyfikacji tych, które zawierają leasing lub komponent leasingowy zgodnie z MSSF 16.

Zidentyfikowano następujące obszary, na które potencjalnie MSSF 16 może mieć wpływ:

- prawo wieczystego użytkowania gruntu – zarówno zakupione, jak i otrzymane w aporcje lub otrzymane nieodpłatnie na podstawie decyzji administracyjnej;
- decyzje na zajęcie pasa drogowego;
- umowy najmu, dzierżawy itp. pomieszczeń biurowych;
- umowy najmu, dzierżawy itp. budynków, budowli i urządzeń technicznych.

Spółka analizuje obecnie, które z tych umów należy rozpoznać i wycenić jako umowy leasingu, jaką stopę procentową należy przyjąć do wyceny zobowiązania, jak określić okres leasingu z jakich zwolnień i uproszczeń przewidzianych w MSSF 16 skorzystać.

Analiza standardu nie została jeszcze zakończona.

Pozostałe standardy

Pozostałe standardy oraz ich zmiany nie powinny mieć istotnego wpływu na przyszłe sprawozdania finansowe Spółki.

2.4 Profesjonalny osąd kierownictwa oraz szacunki

W procesie stosowania polityki rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w sprawozdaniu finansowym, w tym w dodatkowych notach objaśniających. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach. Szczegółowe informacje na temat przyjętych założeń zostały przedstawione poniżej lub w odpowiednich notach objaśniających.

Wartość odzyskiwalna aktywów

Dokonywana przez Spółkę analiza utraty wartości ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne opiera się na szeregu istotnych założeń, których część jest poza kontrolą Spółki. Istotne zmiany tych założeń wpłyną na wyniki testów na utratę wartości i w konsekwencji mogą doprowadzić do istotnych zmian sytuacji finansowej oraz wyników finansowych Spółki.

Rezerwy

Jak opisano w nocie 15 tworzenie rezerw wymaga dokonania szacunków prawdopodobieństwa wpływu korzyści ekonomicznych oraz określenia wysokości stanowiącej najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obowiązku obecnego na koniec okresu sprawozdawczego. Najistotniejsze wartości dotyczą rezerw na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia. Rezerwy na świadczenia pracownicze zostały oszacowane z wykorzystaniem metod aktuarialnych.

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień sprawozdawczy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Stopa dyskontowa (%)	3,00%	3,40%
Średni zakładany roczny wzrost podstaw (%)	2,48%	1,80%
Wskaźnik rotacji pracowników (%) : Centrala	5,93%	6,69%
Oddział Bogatynia	2,65%	4,73%
Oddział Rogowiec	1,43%	2,42%
Przewidywana stopa wzrostu wartości odpisu na ZFŚS (%)	3,60%	5,00%

- Prawdopodobieństwo odejść pracowników przyjęto na podstawie danych historycznych dotyczących rotacji zatrudnienia w Spółce oraz danych statystycznych dotyczących odejść pracowniczych w branży.
- Umieralność i prawdopodobieństwo dożycia przyjęto zgodnie z Tablicami Trwania Życia, publikowanymi przez Główny Urząd Statystyczny, przyjmując, że populacja zatrudnionych w Spółce odpowiada średniej dla Polski pod względem umieralności.
- Przyjęto normalny tryb przechodzenia pracowników na emeryturę według szczegółowych zasad zawartych w ustawie emerytalnej, z wyjątkiem tych zatrudnionych, którzy spełniają warunki wymagane do przejścia na wcześniejsza emeryturę.
- Do dyskontowania przyszłych wypłat świadczeń przyjęto stopę dyskontową w wysokości 3,0% (31 grudnia 2017: 3,4%), tj. na poziomie zbliżonym do rentowności długoterminowych papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa, notowanych na polskim rynku kapitałowym.

Zobowiązania warunkowe

W zakresie rozpoznawania i wyceny rezerw oraz zobowiązań warunkowych Spółka dokonuje oceny prawdopodobieństwa potencjalnych zobowiązań. Jeżeli wystąpienie niekorzystnego zdarzenia jest prawdopodobne, Spółka ujmuje rezerwę w odpowiedniej wysokości. Jeżeli wystąpienie niekorzystnego zdarzenia w ocenie Spółki jest możliwe, lecz nie jest prawdopodobne, ujmowane jest zobowiązanie warunkowe. Zobowiązania warunkowe zostały opisane w nocie 21.1 niniejszego sprawozdania finansowego.

Odpisy aktualizujące wartość należności

Na dzień sprawozdawczy Spółka ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika należności lub grupy należności. Jeżeli wartość odzyskiwalna składnika aktywów jest niższa od jego bieżącej wartości księgowej jednostka dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych. Aktualizacja odpisów aktualizujących należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności została przedstawiona w nocie 19.4.1 niniejszego sprawozdania finansowego.

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej stabilnym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisu ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie nieuzasadnionego dzielenia operacji, angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Spółka ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 Podatek dochodowy w oparciu o zysk (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi. Gdy istnieje niepewność co do tego, czy i w jakim zakresie organ podatkowy będzie akceptował poszczególne rozliczenia podatkowe transakcji, Spółka ujmuje te rozliczenia uwzględniając ocenę niepewności.

3. Zmiana zasad rachunkowości i prezentacji danych

Nowe standardy i interpretacje, które weszły w życie 1 stycznia 2018 roku

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu jednostkowego sprawozdania finansowego za 2017 rok, za wyjątkiem przedstawionych poniżej. Poniższe zmiany do MSSF, zostały zastosowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich datą wejścia w życie. Zmiany związane z wejściem w życie MSSF 9, MSSF 15 zostały opisane poniżej. Pozostałe zmiany nie miały istotnego wpływu na zaprezentowane i ujawnione informacje finansowe lub nie miały zastosowania do transakcji zawieranych przez Spółkę:

- Zmiany do MSSF 2 – Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji;
- Zmiany do MSSF 4 – Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe łącznie z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe;
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF cykl 2014-2016 – zmiany do MSSF 1, MSR 28;
- Zmiany do MSR 40 – kwalifikacja nieruchomości tj. przenoszenie z nieruchomości inwestycyjnych do innych grup aktywów;
- Zmiany do KIMSF 22 – zmiana dotyczy sposobu określania daty transakcji, a zatem kursu wymiany SPOT, którego należy użyć w sytuacji kiedy dokonywana lub otrzymywana jest płatność zaliczkowa w walucie obcej.

MSSF 9 Instrumenty finansowe

MSSF 9 zastąpił MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena* i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później. MSSF 9 adresuje trzy obszary związane z instrumentami finansowymi: klasyfikację i wycenę, utratę wartości oraz rachunkowość zabezpieczeń.

Aktywa finansowe podlegają kwalifikacji do następujących kategorii instrumentów finansowych:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu;
- wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, dalej „WGPCD”;
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik, dalej „WGWF”.

Klasyfikacja aktywów finansowych opiera się na modelu biznesowym oraz charakterystyce przepływów pieniężnych.

Dany instrument dłużny jest wyceniany według zamortyzowanego kosztu, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- przyjęty model biznesowy zakłada utrzymanie składnika aktywów w celu gromadzenia przepływów pieniężnych wynikających z umowy;
- przepływy pieniężne wynikające z umowy dotyczące danego instrumentu obejmują wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do zapłaty (test SPPI).

Dany instrument dłużny jest wyceniany w wartości godziwej przez inne całkowite dochody jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- przyjęty model biznesowy zakłada utrzymanie składnika aktywów w celu gromadzenia przepływów pieniężnych wynikających z umowy jak i sprzedaż składników aktywów finansowych;
- przepływy pieniężne wynikające z umowy dotyczące danego instrumentu obejmują wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do zapłaty (test SPPI).

Instrumenty dłużne, które nie spełniają powyższych warunków wyceniane są w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Inwestycje w instrumenty kapitałowe są zawsze wyceniane w wartości godziwej. Grupa może podjąć nieodwołalną decyzję o ujmowaniu zmian wartości godziwej w innych całkowitych dochodach, o ile instrument nie jest przeznaczony do obrotu. W przypadku instrumentów kapitałowych przeznaczonych do obrotu, zmiany wartości godziwej ujmowane są w wyniku finansowym.

Wszystkie standardowe transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych są ujmowane w dniu zawarcia transakcji, tj. w dniu, w którym jednostka zobowiązała się do nabycia danego składnika aktywów. Standardowe transakcje zakupu lub sprzedaży aktywów finansowych to transakcje zakupu lub sprzedaży, w których termin dostarczenia aktywów drugiej stronie jest zasadniczo ustalony przez przepisy bądź zwyczaje obowiązujące na danym rynku.

Model utraty wartości oparty jest na oczekiwanych stratach kredytowych i obejmuje swym zakresem:

- aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie;
- aktywa finansowe wyceniane w WGPCD;
- zobowiązania do udzielenia kredytu, jeżeli obecnie występuje zobowiązanie do jego uruchomienia;
- umowy gwarancyjne wchodzące w zakres MSSF 9;
- należności z tytułu umów leasingowych wchodzące w zakres MSR 17;

Spółka kwalifikuje zobowiązania finansowe do jednej z poniższych kategorii:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Po przeprowadzonej analizie Spółka postanowiła nie skorzystać z możliwości wdrożenia zmian wynikających z MSSF 9 w zakresie rachunkowości zabezpieczeń od 1 stycznia 2018 roku.

W Grupie Kapitałowej zastosowano MSSF 9 od 1 stycznia 2018 roku, bez przekształcania danych porównawczych.

Grupa dokonała oceny modelu biznesowego na dzień pierwszego zastosowania MSSF 9, tj. 1 stycznia 2018 roku, a następnie zastosowała retrospektywnie niezależnie od tego, jaki był model biznesowy w poprzednich okresach sprawozdawczych do tych aktywów finansowych, dla których nie zaprzestano ujmowania przed dniem 1 stycznia 2018 roku. Spółka dokonała oceny spełnienia kryterium SPPI w oparciu o fakty i okoliczności występujące w momencie początkowego ujęcia składnika aktywów finansowych.

Zmiany w klasyfikacji instrumentów finansowych spowodowały zmiany nazw kilku pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej, ale żadne wartości nie były reklasyfikowane pomiędzy pozycjami.

MSSF 15 Przychody z umów z klientami

MSSF 15 uchyla MSR 11 *Umowy o usługę budowlaną*, MSR 18 *Przychody* i związane z nimi interpretacje i ma zastosowanie do wszystkich umów z klientami, z wyjątkiem tych, które wchodzą w zakres innych standardów. Nowy standard ustanawia tzw. „Model Pięciu Kroków” rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami. Zgodnie z MSSF 15 przychody ujmuje się w kwocie wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniami jednostki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Jednostka ujmuje przychód z umowy z klientem tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące kryteria:

- strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków;
- Jednostka jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane;
- Jednostka jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane;
- umowa ma treść ekonomiczną;
- jest prawdopodobne, że jednostka otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi.

W momencie zawarcia umowy Jednostka dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta:

- dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które można wyodrębnić; lub
- grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w przypadku których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter.

Spółka ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi. Przekazanie składnika aktywów następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów, czyli uzyskania zdolności do bezpośredniego rozporządzania tym składnikiem aktywów i możliwości uzyskiwania z niego zasadniczo wszystkich pozostałych korzyści.

Spółka przenosi kontrolę nad dobrem lub usługą w miarę upływu czasu i tym samym spełnia zobowiązanie do wykonania świadczenia oraz ujmuje przychody w miarę upływu czasu, jeżeli spełniony jest jeden z następujących warunków:

- klient jednocześnie otrzymuje i czerpie korzyści płynące ze świadczenia Grupy, w miarę wykonywania przez Grupę tego świadczenia;
- w wyniku wykonania świadczenia przez Grupę powstaje lub zostaje ulepszony składnik aktywów (np. produkcja w toku), a kontrolę nad tym składnikiem aktywów – w miarę jego powstawania lub ulepszania – sprawuje klient; lub
- w wyniku wykonania świadczenia przez Spółkę nie powstaje składnik aktywów o alternatywnym zastosowaniu dla Spółki, a Spółce przysługuje egzekwualne prawo do zapłaty za dotychczas wykonane świadczenie.

Dla każdego zobowiązania do wykonania świadczenia spełnianego w miarę upływu czasu Jednostka ujmuje przychody w miarę upływu czasu, mierząc stopień całkowitego spełnienia tego zobowiązania do wykonania świadczenia. Celem pomiaru jest określenie postępu w spełnianiu zobowiązania Jednostki do przeniesienia kontroli nad dobrami lub usługami przyrzeczonymi klientowi (tj. stopnia spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia).

Po spełnieniu (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia jednostka ujmuje jako przychód kwotę równą cenie transakcyjnej, która została przypisana do tego zobowiązania do wykonania świadczenia. Cena transakcyjna uwzględnia część lub całość kwoty

szacowanego wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.

W celu ustalenia ceny transakcyjnej jednostka uwzględnia warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe. Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które - zgodnie z oczekiwaniem jednostki - będzie jej przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich.

W przypadku, gdy w dostarczanie dóbr lub usług klientowi zaangażowany jest inny podmiot, jednostka określa, czy charakter przyrzeczenia jednostki stanowi zobowiązanie do wykonania świadczenia polegającego na dostarczeniu określonych dóbr lub usług samodzielnie (w tym przypadku jednostka jest zleceniodawcą) czy też na zleceniu by te dobra lub usługi zostały dostarczone przez inny podmiot (w tym przypadku jednostka jest pośrednikiem).

Jednostka określa, czy jest zleceniodawcą czy pośrednikiem dla każdego określonego dobra lub usługi, które zostały przyręczone klientowi. Określone dobro lub usługa jest odrębnym dobrem lub usługą (lub grupą odrębnych dóbr lub usług), które mają zostać dostarczone klientowi. Jeśli umowa z klientem zawiera więcej niż jedno określone dobro lub usługę, jednostka może być zleceniodawcą dla jednych określonych dóbr lub usług, a dla innych pośrednikiem.

Jednostka jest zleceniodawcą, jeśli sprawuje kontrolę nad określonym dobrem lub usługą przed ich przekazaniem klientowi.

Jeśli jednostka będąca zleceniodawcą wypełnia zobowiązanie do wykonania świadczenia, ujmuje przychody w kwocie wynagrodzenia brutto, do którego – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – będzie uprawniona w zamian za przekazanie określonych dóbr lub usług.

Jednostka działa jako pośrednik, jeśli jej zobowiązanie do wykonania świadczenia polega na zapewnieniu dostarczenia określonego dobra lub usługi przez inny podmiot. Jednostka będąca pośrednikiem nie kontroluje określonego dobra lub usługi świadczonej przez inny podmiot zanim ta zostanie przekazana klientowi. Jeśli jednostka będąca pośrednikiem wypełnia zobowiązanie do wykonania świadczenia, ujmuje przychody w kwocie opłaty lub prowizji, do której – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – będzie uprawniona w zamian za zapewnienie by określone dobra lub usługi zostały dostarczone przez inny podmiot. Opłata lub prowizja należna jednostce może być kwotą wynagrodzenia netto, które jednostka zachowuje po zapłaceniu innemu podmiotowi wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi dostarczane przez ten podmiot.

Zmiany stosowanych zasad rachunkowości i prezentacji danych

- Zmiana prezentacji świadczeń pracowniczych z tytułu zaległych urlopów i premii

W bieżącym okresie Spółka zdecydowała o zmianie prezentacji świadczeń pracowniczych z tytułu zaległych urlopów, premii i podobnych z pozycji „rezerwy” do pozycji „pozostałe zobowiązania niefinansowe”. Zdaniem Spółki taka prezentacja lepiej spełnia wymogi MSSF 19 Świadczenia pracownicze.

Spółka przekształciła dane porównawcze prezentowane w sprawozdaniach z sytuacji finansowej. Przekształcenie zostało przedstawione w poniższej tabeli. Odpowiednio przekształcono również informacje prezentowane w notach niniejszego sprawozdania finansowego.

Z powyższych powodów dokonano przekształcenia danych porównawczych za poprzednie okresy, które są zaprezentowane w poniższych tabelach.

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	Stan na dzień 31 grudnia 2017 <i>dane publikowane</i>	Zmiana prezentacji	Stan na dzień 31 grudnia 2017 <i>dane przekształcone</i>
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE, w tym:			
Rezerwy krótkoterminowe	4 771 805,31	-3 747 232,31	1 024 573,00
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	12 000 522,64	3 747 232,31	15 747 754,95
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE ŁĄCZNIE	27 316 345,61		27 316 345,61

SPRAWOZDANIE Z PRZEPEŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	Stan na dzień		Stan na dzień
	31 grudnia 2017 <i>dane publikowane</i>	Zmiana prezentacji	31 grudnia 2017 <i>dane przekształcone</i>
PRZEPEŁYWI ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Korekty o pozycje, w tym:			
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	1 533 435,47	727 827,57	2 261 263,04
Zmiana stanu rezerw	570 847,57	-727 827,57	-156 980,00
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	3 612 554,66		3 612 554,66

NOTY OBJASNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

4. Przychody i koszty

4.1 Przychody ze sprzedaży

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Przychody

Przychody są ujmowane w taki sposób, aby odzwierciedlić przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta w kwocie, która odzwierciedla wynagrodzenie, do którego – zgodnie z oczekiwaniami jednostki – będzie ona uprawniona w zamian za te dobra lub usługi.

Przychody są ujmowane w momencie spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzonego dobra (produktu) klientowi. Przekazanie dobra następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym dobrem.

Do przychodów zalicza się:

- kwoty należne za sprzedane usługi działalności podstawowej, po skorygowaniu o udzielone rabaty i upusty, podatek VAT, podatek akcyzowy oraz inne opłaty pobierane w imieniu stron trzecich,
- kwoty należne za sprzedane materiały i towary, po skorygowaniu o udzielone rabaty i upusty oraz podatek VAT.

Przychody z tytułu umów z klientami w podziale na kategorie, które odzwierciedlają sposób, w jaki czynniki ekonomiczne wpływają na charakter, kwotę, termin płatności oraz niepewność przychodów i przepływów pieniężnych zostały zaprezentowane w poniższej tabeli.

	I kwartał <i>niebadane</i>	II kwartał <i>niebadane</i>	III kwartał <i>niebadane</i>	IV kwartał <i>niebadane</i>	Rok zakończony 31 grudnia 2018
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY					
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów, w tym:	3 098 342,30	3 861 043,13	4 001 278,26	3 829 189,98	14 789 853,67
<i>Sprzedaż paliw</i>					
<i>Przychody za sprzedaż towarów i produktów bez wyłączenia akcyzy</i>	<i>3 098 342,30</i>	<i>3 861 043,13</i>	<i>4 001 278,26</i>	<i>3 829 189,98</i>	<i>14 789 853,67</i>
Przychody ze sprzedaży usług	40 630 420,54	35 239 829,35	36 533 955,62	43 197 392,91	155 601 598,42
<i>Przychody z najmu</i>	<i>1 364 518,94</i>	<i>1 375 531,36</i>	<i>1 342 219,13</i>	<i>1 451 796,31</i>	<i>5 534 065,74</i>
RAZEM PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	45 093 281,78	40 476 403,84	41 877 453,01	48 478 379,20	175 925 517,83
<i>Przychody ze sprzedaży towarów oraz usług przekazywanych klientowi w miarę upływu czasu</i>	-	-	-	-	-
<i>Przychody ze sprzedaży towarów oraz usług przekazywanych klientowi w określonym momencie</i>	45 093 281,78	40 476 403,84	41 877 453,01	48 478 379,20	175 925 517,83

	I kwartał <i>niebadane</i>	II kwartał <i>niebadane</i>	III kwartał <i>niebadane</i>	IV kwartał <i>niebadane</i>	Rok zakończony 31 grudnia 2017
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY					
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów, w tym:	2 155 998,65	2 271 650,14	3 100 130,38	3 428 918,21	10 956 697,38
<i>Sprzedaż paliw</i>					
<i>Przychody za sprzedaży towarów i produktów bez wyłączenia akcyzy</i>	2 155 998,65	2 271 650,14	3 100 130,38	3 428 918,21	10 956 697,38
Przychody ze sprzedaży usług	34 794 144,99	34 013 023,01	36 918 344,02	40 673 777,09	146 399 289,11
Przychody z najmu	1 301 866,97	1 306 028,15	1 388 448,93	1 369 702,46	5 366 046,51
RAZEM PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	38 252 010,61	37 590 701,30	41 406 923,33	45 472 397,76	162 722 033,00
<i>Przychody ze sprzedaży towarów oraz usług przekazywanych klientowi w miarę upływu czasu</i>	-	-	-	-	-
<i>Przychody ze sprzedaży towarów oraz usług przekazywanych klientowi w określonym momencie</i>	38 252 010,61	37 590 701,30	41 406 923,33	45 472 397,76	162 722 033,00

Informacje dotyczące głównych klientów

Głównymi kontrahentami Spółki są podmioty z Grupy Kapitałowej PGE. W 2018 roku sprzedaż dla PGE GiEK S.A. oddział KWB Bełchatów stanowiła ponad 34,18%, dla RAMB sp. z o.o. stanowiła 11,96% przychodów ze sprzedaży; dla PGE GiEK S.A. oddział Elektrownia Bełchatów 10,87% a dla BESTGUM Polska Sp. z o.o. 6,92%.

W 2017 roku sprzedaż dla tych kontrahentów wynosiła odpowiednio 32%, 12,5%, 12,2%, oraz 7,4%.

4.2 Koszty w układzie rodzajowym i kalkulacyjnym

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Koszt własny sprzedaży

Do kosztu własnego sprzedaży zalicza się wartość towarów i materiałów według cen nabycia.

Koszty, które można bezpośrednio przyporządkować przychodom osiągniętym przez Spółkę, wpływają na wynik finansowy za ten okres sprawozdawczy, w którym przychody te wystąpiły.

Koszty, które można jedynie w sposób pośredni przyporządkować przychodom lub innym korzyściom osiąganym przez Spółkę, wpływają na wynik finansowy w części, w której dotyczą danego okresu sprawozdawczego, zapewniając zgodność z zasadą memoriału z uwzględnieniem zasad wyceny środków trwałych oraz zapasów

	I kwartał <i>niebadane</i>	II kwartał <i>niebadane</i>	III kwartał <i>niebadane</i>	IV kwartał <i>niebadane</i>	Rok zakończony 31 grudnia 2018
KOSZTY W UKŁADZIE RODZAJOWYM					
Amortyzacja i odpisy aktualizujące	1 578 898,93	1 574 781,85	1 586 518,85	1 693 934,30	6 434 133,93
Zużycie materiałów i energii	4 003 355,25	3 337 028,18	3 578 268,18	3 798 004,30	14 716 655,91
Usługi obce	12 318 542,86	9 872 368,33	9 489 102,47	10 776 212,13	42 456 225,79
Podatki i opłaty	625 912,30	587 529,45	621 620,68	643 607,60	2 478 670,03
Koszty świadczeń pracowniczych	22 203 001,36	21 797 469,95	22 591 242,01	25 321 861,17	91 913 574,49
Pozostałe koszty rodzajowe	559 902,15	465 093,95	458 445,03	750 066,81	2 233 507,94
RAZEM KOSZTY WEDŁUG RODZAJU	41 289 612,85	37 634 271,71	38 325 197,22	42 983 686,31	160 232 768,09
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	(22 127,65)	(17 082,62)	(12 180,61)	(34 458,82)	(85 849,70)
Koszty sprzedaży i dystrybucji	(276 445,14)	(291 119,58)	(294 825,73)	(338 340,73)	(1 200 731,18)
Koszty ogólnego zarządu	(2 701 832,96)	(2 726 976,29)	(2 700 388,97)	(3 798 741,50)	(11 927 939,72)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	2 823 778,21	3 560 741,99	3 698 098,46	3 493 709,66	13 576 328,32
KOSZT WŁASNY SPRZEDAŻY	41 112 985,31	38 159 835,21	39 015 900,37	42 305 854,92	160 594 575,81

	I kwartał niebadane	II kwartał niebadane	III kwartał niebadane	IV kwartał niebadane	Rok zakończony 31 grudnia 2017
KOSZTY W UKŁADZIE RODZAJOWYM					
Amortyzacja i odpisy aktualizujące	1 570 917,62	1 575 802,44	1 595 096,24	1 632 670,79	6 374 487,09
Zużycie materiałów i energii	3 694 969,24	2 617 610,18	2 805 771,76	3 996 647,36	13 114 998,54
Usługi obce	10 016 056,87	10 630 380,61	12 179 403,67	12 882 570,07	45 708 411,22
Podatki i opłaty	564 342,03	579 259,43	591 169,22	626 343,34	2 361 114,02
Koszty świadczeń pracowniczych	20 790 303,87	20 161 591,70	20 118 632,41	22 983 285,47	84 053 813,45
Pozostałe koszty rodzajowe	545 864,60	523 274,49	535 768,40	851 528,12	2 456 435,61
RAZEM KOSZTY WEDŁUG RODZAJU	37 182 454,23	36 087 918,85	37 825 841,70	42 973 045,15	154 069 259,93
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	(33 017,89)	(20 875,57)	(12 263,32)	(30 974,64)	(97 131,42)
Koszty sprzedaży i dystrybucji	(257 916,42)	(268 174,14)	(272 277,30)	(300 464,02)	(1 098 831,88)
Koszty ogólnego zarządu	(2 922 596,14)	(2 462 130,55)	(2 798 916,14)	(3 436 127,50)	(11 619 770,33)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	1 963 671,90	2 059 045,02	2 822 193,90	3 139 628,08	9 984 538,90
KOSZT WŁASNY SPRZEDAŻY	35 932 595,68	35 395 783,61	37 564 578,84	42 345 107,07	151 238 065,20

4.2.1 Koszty amortyzacji oraz odpisy aktualizujące

	Amortyzacja					
	Rok zakończony 31 grudnia 2018			Rok zakończony 31 grudnia 2017		
	Rzeczowe aktywa trwałe	Wartości niematerialne	RAZEM	Rzeczowe aktywa trwałe	Wartości niematerialne	RAZEM
Koszt własny sprzedaży	5 992 256,93	18 529,40	6 010 786,33	5 937 314,86	16 182,32	5 953 497,18
Koszty sprzedaży	91 689,50	4 707,58	96 397,08	92 195,03	2 635,79	94 830,82
Koszty ogólnego zarządu	283 001,82	43 948,70	326 950,52	271 412,33	54 746,76	326 159,09
RAZEM	6 366 948,25	67 185,68	6 434 133,93	6 300 922,22	73 564,87	6 374 487,09

4.2.2 Usługi obce

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Usługi transportowe	31 609 179,79	35 104 376,27
Czynsze i dzierżawy	5 161 409,63	4 874 819,94
Przeglądy i naprawy środków transportu – Remonty i eksploatacja	2 739 008,27	1 617 902,14
Usługi informatyczne	575 899,35	541 070,04
Pozostałe	2 370 728,75	3 570 242,83
RAZEM KOSZTY USŁUG OBCYCH	42 456 225,79	45 708 411,22

4.2.3 Koszty świadczeń pracowniczych oraz struktura zatrudnienia

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Wynagrodzenia	70 397 618,16	64 170 352,43
Koszty ubezpieczeń społecznych	14 056 469,92	12 736 142,04
Koszty świadczeń emerytalnych	291 420,05	264 588,99
Nagrody jubileuszowe, deputaty	760 218,71	1 043 844,72
Inne świadczenia po okresie zatrudnienia	69 329,80	78 370,78
Zmiana wartości rezerw pracowniczych	569 376,34	51 087,30
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	5 769 141,51	5 709 427,19
RAZEM KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH, W TYM:	91 913 574,49	84 053 813,45
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	82 566 359,79	82 995 254,39
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	672 938,41	71 419,12
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	8 674 276,29	987 139,94

Zatrudnienie (w etatach) w Spółce na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosło 1.401,75 a na dzień 31 grudnia 2017 roku 1.396,75.

4.2.4 Pozostałe koszty rodzajowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Ubezpieczenia	1 223 388,84	1 105 124,58
Koszty reprezentacji i reklamy	7 050,60	22 798,55
Kontrakty menadżerskie	750 140,26	888 824,88
Pozostałe koszty rodzajowe	252 928,24	439 687,60
RAZEM POZOSTAŁE KOSZTY RODZAJOWE	2 233 507,94	2 456 435,61

4.3 Przychody i koszty finansowe

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej w stosunku do wartości netto na dzień sprawozdawczy danego instrumentu finansowego.

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
PRZYCHODY FINANSOWE Z TYTUŁU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH		
Odsetki	315 443,90	211 296,95
<i>w tym odsetki z tyt. leasingu</i>	273 519,15	186 842,11
Aktualizacja wartości/ rozwiązanie odpisów aktualizujących	800,58	743,80
PRZYCHODY FINANSOWE Z TYTUŁU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	316 244,48	212 040,75
POZOSTAŁE PRZYCHODY FINANSOWE		
Pozostałe	123 669,29	612 199,98
POZOSTAŁE PRZYCHODY FINANSOWE	123 669,29	612 199,98
PRZYCHODY FINANSOWE OGÓŁEM	439 913,77	824 240,73

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
KOSZTY FINANSOWE Z TYTUŁU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH		
Odsetki	29 408,20	13 003,52
Ujemne różnice kursowe	-	185,07
KOSZTY FINANSOWE Z TYTUŁU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	29 408,20	13 188,59
POZOSTAŁE KOSZTY FINANSOWE		
Koszty odsetkowe, w tym efekt zwijania dyskonta	297 197,00	288 517,00
Odsetki od zobowiązań budżetowych	43 881,30	21 367,00
Pozostałe	7,06	58,28
POZOSTAŁE KOSZTY FINANSOWE	341 085,36	309 942,28
KOSZTY FINANSOWE OGÓŁEM	370 493,56	323 130,87

5. Podatek dochodowy

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Podatki

Podatek dochodowy wykazany w wyniku finansowym obejmuje podatek bieżący oraz odroczony. Ujmowane jest rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy, ustalone przez Spółkę zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, oraz zmiana stanu aktywa oraz rezerwy z tytułu podatku odroczonego nie rozliczane z kapitałem własnym.

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, Spółka tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Wartość składnika aktywów i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej weryfikuje się na każdy dzień sprawozdawczy. Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego traktowane są w całości jako długoterminowe. Spółka dokonuje kompensaty aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego.

Spółka obniża wartość składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

5.1 Podatek w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

Główne składniki obciążenia podatkowego za lata zakończone dnia 31 grudnia 2018 roku oraz dnia 31 grudnia 2017 roku przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
PODATEK DOCHODOWY WYKAZYWANY W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT		
Bieżący podatek dochodowy	(1 442 962,00)	(576 694,00)
Korekty dotyczące rozliczenia bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(726,00)	
Razem bieżący podatek dochodowy		
Odroczony podatek dochodowy	250 476,27	197 837,71
OBCIĄŻENIA PODATKOWE WYKAZYWANE W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	(1 193 211,73)	(378 856,29)
PODATEK DOCHODOWY WYKAZYWANY W INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODACH		
Podatek od zysków/(strat) aktuarialnych z wyceny rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia	84 767,93	(58 488,65)
OBCIĄŻENIE PODATKOWE UJĘTE W INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODACH (KAPITAŁE WŁASNYM)	84 767,93	(58 488,65)

Zasady rozliczeń pomiędzy spółkami tworzącymi podatkową grupę kapitałową PGE PGK zostały opisane w nocie 22 niniejszego sprawozdania finansowego.

5.2 Efektywna stawka podatkowa

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Spółki przedstawia się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
ZYSK PRZED OPODATKOWANIEM	2 778 588,30	(236 196,87)
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	527 931,00	(44 877,00)
POZYCJE KORYGUJĄCE PODATEK DOCHODOWY		
Korekty dotyczące rozliczenia bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	726,00	-
Przychody nie będące podstawą do opodatkowania	(1 493,05)	1 772,64
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	665 537,03	419 017,99
Pozostałe	510,75	2 942,66
PODATEK WEDŁUG EFEKTYWNEJ STAWKI PODATKOWEJ (Podatek dochodowy (obciążenie) w sprawozdaniu)	1 193 211,73	378 856,29

5.3 Podatek odroczony w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

5.3.1 Aktywa z tytułu podatku odroczonego

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową rzeczowych aktywów trwałych	256 618,32	152 867,82
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową aktywów finansowych	80 823,65	135 379,64
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową zobowiązań	-	3 776,14
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową zapasów	28 775,23	28 852,59
Rezerwy na świadczenia pracownicze	2 749 654,25	2 023 057,09
Pozostałe rezerwy	304 240,16	779 656,16
Nieodpłatnie otrzymana infrastruktura i otrzymane opłaty przyłączeniowe		
Pozostałe	10 564,59	(27 185,59)
AKTYWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	3 430 676,20	3 096 403,85

5.3.2 Rezerwa z tytułu podatku odroczonego

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową rzeczowych aktywów trwałych	2 239 313,96	2 297 385,01
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową aktywów finansowych	2 808,96	2 170,94
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową zobowiązań finansowych	-	-
Przychody okresu niezrealizowane podatkowo	59 952,51	3 307,69
Pozostałe	2 225 384,22	2 225 567,86
REZERWA Z TYTUŁU PODATKU ODROZONEGO	4 527 459,65	4 528 431,50

Zmiana stanu odroczonego podatku dochodowego - rezerwa

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
STAN NA DZIEŃ 1 STYCZNIA	4 528 431,50	4 400 235,41
Zmiany w korespondencji z wynikiem finansowym	(971,85)	128 196,09
Zmiany w korespondencji z innymi całkowitymi dochodami	-	-
Pozostałe zmiany	-	-
STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA	4 527 459,65	4 528 431,50
PO SKOMPENSOWANIU SALD PODATEK ODROZONY SPÓŁKI PREZENTOWANY JEST JAKO:		
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	-	-
Rezerwa z tytułu podatku dochodowego	1 096 783,45	1 432 027,65

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

6. Rzeczowe aktywa trwałe

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Rzeczowe aktywa trwałe

Przez rzeczowe aktywa trwałe rozumie się aktywa:

- które są utrzymywane w celu wykorzystania ich przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych, oraz
- którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok.

Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są według wartości netto tzn. wartości początkowej (lub po koszcie zakładanym dla środków trwałych używanych przed dniem przejścia na MSSF) pomniejszonej o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych obejmuje ich cenę zakupu powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również przewidywany koszt demontażu rzeczowych aktywów trwałych, usunięcia i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsca, w którym dany składnik aktywów się znajduje, których obowiązek poniesienia powstaje w chwili instalacji składnika aktywów lub jego używania dla celów innych niż produkcja zapasów.

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia/koszt wytworzenia składnika rzeczowych aktywów trwałych pomniejszona o jego wartość rezydualną. Rozpoczęcie amortyzacji następuje, gdy składnik jest dostępny do użytkowania. Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych następuje na podstawie planu amortyzacji określającego przewidywany okres użytkowania składnika rzeczowych aktywów trwałych. Zastosowana metoda amortyzacji odzwierciedla tryb konsumowania przez jednostkę gospodarczą korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów.

Dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych przyjęto okresy użytkowania w następujących przedziałach:

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach	Stosowane całkowite okresy amortyzacji w latach
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	16	10-36
Maszyny i urządzenia techniczne	1	1-24
Środki transportu	4	1-21
Inne rzeczowe aktywa trwałe	2	1-10

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Grunty	-	-
Budynki i budowle	7 369 109,17	7 832 514,63
Urządzenia techniczne	4 713 428,47	4 442 535,97
Środki transportu	37 517 635,22	34 938 209,97
Pozostałe aktywa trwałe	689 199,73	532 908,94
Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	2 834 589,25	133 599,98
WARTOŚĆ NETTO RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH	53 123 961,84	47 879 769,49

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO							
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2018	-	9 104 131,49	9 917 569,65	47 857 798,02	1 860 006,84	133 599,98	68 873 105,98
Nakłady inwestycyjne						11 718 331,72	11 718 331,72
Rozliczenie rzeczowych aktywów trwałych w budowie	-		1 075 366,67	7 600 622,92	341 352,86	(9 017 342,45)	-
Likwidacja, sprzedaż			(58 772,03)	(665 842,61)	(1 500,00)		(726 114,64)
Zmiany w składzie GK PGE							
Pozostałe				123 668,29			123 668,29
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018	-	9 104 131,49	10 934 164,29	54 916 246,62	2 199 859,70	2 834 589,25	79 988 991,35

UMORZENIE ORAZ ODPISY AKTUALIZUJĄCE							
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2018	-	1 271 616,86	5 475 033,68	12 919 588,05	1 327 097,90	-	20 993 336,49
Amortyzacja i wartość netto likwidacji ujętych w kosztach rodzajowych		463 405,46	804 474,17	4 914 006,55	185 062,07		6 366 948,25
Odpisy aktualizujące							
Likwidacja, sprzedaż			(58 772,03)	(435 794,82)	(1 500,00)		(496 066,85)
Zmiany w składzie GK PGE							
Pozostałe				811,62			811,62
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018	-	1 735 022,32	6 220 735,82	17 398 611,40	1 510 659,97	-	26 865 029,51
WARTOŚĆ NETTO NA 31 GRUDNIA 2018	-	7 369 109,17	4 713 428,47	37 517 635,22	689 199,73	2 834 589,25	53 123 961,84
	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO							
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2017	-	8 786 414,40	9 606 608,25	46 518 331,40	1 630 102,15	409 388,09	66 950 844,29
Nakłady inwestycyjne						2 154 508,46	2 154 508,46
Rozliczenie rzeczowych aktywów trwałych w budowie		317 717,09	314 653,79	1 568 021,00	229 904,69	(2 430 296,57)	-
Likwidacja, sprzedaż			(3 692,39)	(620 995,10)			(624 687,49)
Zmiany w składzie GK PGE							
Pozostałe				392 440,72			392 440,72
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017	-	9 104 131,49	9 917 569,65	47 857 798,02	1 860 006,84	133 599,98	68 873 105,98
UMORZENIE ORAZ ODPISY AKTUALIZUJĄCE							
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2017	-	810 859,09	4 604 843,20	8 543 839,22	1 208 546,28	-	15 168 087,79
Amortyzacja i wartość netto likwidacji ujętych w kosztach rodzajowych		460 757,77	873 882,87	4 847 729,96	118 551,62		6 300 922,22
Odpisy aktualizujące							
Likwidacja, sprzedaż			(3 692,39)	(429 339,72)			(433 032,11)
Zmiany w składzie GK PGE							
Pozostałe				(42 641,41)			(42 641,41)
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017	-	1 271 616,86	5 475 033,68	12 919 588,05	1 327 097,90	-	20 993 336,49
WARTOŚĆ NETTO NA 31 GRUDNIA 2017	-	7 832 514,63	4 442 535,97	34 938 209,97	532 908,94	133 599,98	47 879 769,49

Istotne zwiększenia i zmniejszenia rzeczowych aktywów trwałych

Główne pozycje nakładów stanowiły: zakup sprzętu ciężkiego w postaci koparki o wartości ponad 781 tys. zł oraz naprawa główna lokomotywy ponad 699 tys. zł.

W bieżącym okresie nie miały miejsca istotne transakcje sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych.

7. Wartości niematerialne

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych Spółka zalicza możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej, takie jak:

- nabyte, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby Spółki,
- zakupione prawo wieczystego użytkowania gruntów (PWUG).

Na dzień początkowego ujęcia składnik wartości niematerialnych wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia w przypadku prac rozwojowych. Po ujęciu początkowym wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia po pomniejszeniu o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Spółka ocenia czy okres użytkowania składnika wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony oraz, jeśli jest określony, oszacowuje długość tego okresu lub wielkość produkcji lub inną miarę będącą podstawą do określenia okresu użytkowania. Okres użytkowania składnika wartości niematerialnych jest oceniany jako nieokreślony, jeśli opierając się na analizie odpowiednich czynników nie istnieje przewidywalna długość okresu, w którym aktywo to będzie generowało przepływy pieniężne dla Spółki.

Wartość podlegająca amortyzacji jest amortyzowana w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ekonomicznej użyteczności danego składnika wartości niematerialnych. Amortyzację rozpoczyna się, gdy składnik aktywów jest gotowy do użycia.

Okresy amortyzacji wartości niematerialnych wynoszą:

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach	Stosowane całkowite okresy amortyzacji w latach
Patenty i licencje	1	1-15

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Oprogramowanie	81 643,81	90 492,07
Pozostałe licencje i patenty	22 442,56	15 392,78
Zakupione prawo wieczystego użytkowania gruntów		
Inne wartości niematerialne	775 332,38	827 651,97
Wartości niematerialne nieoddane do użytkowania	52 887,00	32 897,00
WARTOŚĆ NETTO WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH	932 305,75	966 433,82

	Oprogramowanie	Pozostałe licencje i patenty	Zakupione prawo wieczystego użytkowania gruntów	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne nieoddane do użytkowania	Razem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO						
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2018	1 261 791,97	135 744,00	-	925 655,00	32 897,00	2 356 087,97
Nakłady inwestycyjne					53 394,98	53 394,98
Rozliczenie wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania		33 404,98			(33 404,98)	-
Likwidacja, sprzedaż				(23 308,00)		(23 308,00)
Pozostałe						
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018	1 261 791,97	169 148,98	-	902 347,00	52 887,00	2 386 174,95
UMORZENIE ORAZ ODPISY AKTUALIZUJĄCE	-	-	-	-	-	-
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2018	1 171 299,90	120 351,22	-	98 003,03	-	1 389 654,15
Amortyzacja	8 848,26	26 355,20		31 982,22		67 185,68
Odpisy aktualizujące						
Likwidacja, sprzedaż				(2 970,63)		(2 970,63)
Pozostałe						
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018	1 180 148,16	146 706,42	-	127 014,62		1 453 869,20
WARTOŚĆ NETTO NA 31 GRUDNIA 2018	81 643,81	22 442,56		775 332,38	52 887,00	932 305,75

	Oprogramowanie	Pozostałe licencje i patenty	Zakupione prawo wieczystego użytkowania gruntów	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne nieoddane do użytkowania	Razem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO						
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2017	1 261 791,97	122 784,00	-	925 655,00	29 858,00	2 340 088,97
Nakłady inwestycyjne		12 960,00			3 039,00	15 999,00
Rozliczenie wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania						
Likwidacja, sprzedaż						
Pozostałe						
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017	1 261 791,97	135 744,00		925 655,00	32 897,00	2 356 087,97
UMORZENIE ORAZ ODPISY AKTUALIZUJĄCE						
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2017	1 153 930,97	96 823,02		65 335,29		1 316 089,28
Amortyzacja	17 368,93	23 528,20		32 667,74		73 564,87
Odpisy aktualizujące						
Likwidacja, sprzedaż						
Pozostałe						
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017	1 171 299,90	120 351,22		98 003,03		1 389 654,15
WARTOŚĆ NETTO NA 31 GRUDNIA 2017	90 492,07	15 392,78		827 651,97	32 897,00	966 433,82

Wartości niematerialnie nieoddane do użytkowania

Prezentowana kwota wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania na dzień 31 grudnia 2018 roku dotyczy przede wszystkim licencji programu antywirusowego oraz MS Office.

8. Udział we wspólnym przedsięwzięciu

W 2018 roku oraz 2017 roku Spółka nie uczestniczyła we wspólnych przedsięwzięciach.

9. Zapasy

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zapasy

Zapasy są to aktywa przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji w celu sprzedaży, lub mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Do zapasów zalicza się:

- materiały głównie części zamienne służące o bieżącego utrzymania i eksploatacji taboru samochodowego
- towary (w szczególności przeznaczone do dalszej odsprzedaży paliwo).

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny netto..

	Stan na dzień 31 grudnia 2018			Stan na dzień 31 grudnia 2017		
	Koszt historyczny	Aktualizacja wartości	Wartość netto	Koszt historyczny	Aktualizacja wartości	Wartość netto
Materiały	2 402 069,25	(136 859,55)	2 265 209,70	2 272 406,22	(137 266,71)	2 135 139,51
Towary	267 811,22	(14 589,01)	253 222,21	703 101,04	(14 589,01)	688 512,03
RAZEM ZAPASY	2 669 880,47	(151 448,56)	2 518 431,91	2 975 507,26	(151 855,72)	2 823 651,54

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
AKTUALIZACJA WARTOŚCI ZAPASÓW NA DZIEŃ 1 STYCZNIA	(151 855,72)	(153 860,24)
Utworzenie odpisu	-	-
Rozwiązanie odpisu	407,16	-
Wykorzystanie odpisu	-	2 004,52
Pozostałe zmiany	-	-
AKTUALIZACJA WARTOŚCI ZAPASÓW NA DZIEŃ 31 GRUDNIA	(151 448,56)	(151 855,72)

10. Pozostałe aktywa krótko i długoterminowe

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Pozostałe aktywa (w tym rozliczenia międzyokresowe kosztów)

Spółka ujmuje aktywa jako rozliczenia międzyokresowe kosztów czynne, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- wynikają z przeszłych zdarzeń – poniesienie wydatku na cel operacyjny jednostki,
- ich wysokość można wiarygodnie określić,
- dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych.

Rozliczenia międzyokresowe ustalane są w wysokości poniesionych, wiarygodnie ustalonych wydatków, jakie dotyczą przyszłych okresów i są związane z wpływem korzyści ekonomicznych w przyszłości.

Do pozostałych aktywów zaliczane są w szczególności należności z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych, zaliczki na dostawy i usługi oraz należności z tytułu dywidend.

10.1 Pozostałe aktywa długoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe w budowie	-	-
Pozostałe aktywa długoterminowe	310,48	5 418,00
RAZEM	310,48	5 418,00

10.2 Pozostałe aktywa krótkoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
KOSZTY ROZLICZANE W CZASIE		
Ubezpieczenia majątkowe i deliktowe	3 733,33	3 111,11
Usługi informatyczne	21 833,72	22 665,32
Opłaty, prowizje	-	-
Opłaty za wyłączenie gruntów z produkcji rolnej, leśnej	-	-
ZFŚS	-	-
Opłata z tytułu wieczystego użytkowania gruntów	-	-
Koszty pozyskania klienta m.in. prowizje agencyjne	-	-
Pozostałe koszty rozliczane w czasie	10 677,38	11 419,10
INNE AKTYWA KRÓTKOTERMINOWE		
Należności z tytułu naliczonego VAT	606 692,67	277 154,03
Pozostałe należności z tytułu podatków – podatki lokalne	-	214,00
Należności z tytułu rozliczeń w Podatkowej Grupie Kapitałowej	185 101,00	-
Zaliczki na dostawy	95,01	14 610,23
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	81 894,46	203 170,25
POZOSTAŁE AKTYWA, RAZEM	910 027,57	532 344,04

11. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne składają się z gotówki w kasie oraz depozytów płatnych na żądanie.

Ekwiwalenty środków pieniężnych są krótkoterminowymi inwestycjami o dużej płynności łatwo wymienialnymi na określone kwoty środków pieniężnych oraz narażonymi na nieznaczne ryzyko zmiany wartości.

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów składa się z następujących pozycji:

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Środki pieniężne w banku i kasie	490 475,13	335 086,36
Środki na rachunkach VAT	699 647,95	-
RAZEM	1 190 123,08	335 086,36
Odsetki naliczone od środków pieniężnych, nie otrzymane na dzień sprawozdawczy		
Saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów wykazanych w rachunku przepływów	1 190 123,08	335 086,36
<i>w tym o ograniczonej możliwości dysponowania</i>	699 647,95	
Pozostające do dyspozycji limity kredytowe na dzień 31 grudnia	7 524 578,00	5 000 000,00
<i>w tym limity kredytowe w rachunku bieżącym</i>	5 000 000,00	5 000 000,00

Opis zawartej umowy pożyczki został zawarty w nocie 19.3 niniejszego sprawozdania finansowego.

12. Działalność zaniechana

W ciągu roku zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku Spółka nie zaniechała żadnych istotnych obszarów swojej działalności

13. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Pożyczki udzielone pracownikom	324 209,35	320 599,61
Środki pieniężne	355 261,90	591 957,26
Pozostałe aktywa funduszu	-	-
Zobowiązania funduszu	(602 240,65)	(710 192,99)
SALDO PO SKOMPENSOWANIU	77 230,60	202 363,88
Odpis na Fundusz w okresie	1 988 463,49	1 973 298,62

Aktywa przypisane do zakładowego funduszu świadczeń socjalnych wynosiły 679 471,25 PLN na dzień 31 grudnia 2018 roku i 912 556,87 na 31 grudnia 2017 roku. Aktywa i zobowiązania Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych są wykazywane w niniejszym sprawozdaniu finansowym po skompensowaniu.

14. Kapitały własne

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Kapitał własny

Kapitał własny wykazywany jest według wartości nominalnej z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu. Kapitał podstawowy w sprawozdaniu finansowym wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym. Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału w wielkości ujemnej.

Celem zarządzania kapitałem jest zapewnienie bezpiecznej i efektywnej struktury finansowania, uwzględniającej ryzyko operacyjne, nakłady inwestycyjne oraz interes akcjonariuszy i inwestorów dłużnych. Zarządzanie kapitałem odbywa się na poziomie Grupy Kapitałowej PGE.

14.1 Kapitał podstawowy

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
32 157 udziałów zwykłych o wartości nominalnej jednego udziału 500 PLN	16 078 500	16 078 500

Wszystkie udziały Spółki zostały opłacone.

Po dniu sprawozdawczym do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły zmiany w wysokości kapitału podstawowego Spółki.

14.2 Kapitał zapasowy i rezerwy

Kapitały: zapasowy i rezerwy powstały z podziałów zysków generowanych w poprzednich latach obrotowych.

14.3 Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zyski zatrzymane niepodlegające podziałowi to kwoty, które nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy.

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Kwoty zawarte w pozycji zyski zatrzymane niepodlegające podziałowi	8 928 232,34	8 879 147,41
<i>Zyski zatrzymane powstałe w wyniku zmian zasad rachunkowości (w tym przejścia na stosowanie MSSF)</i>	9 123 373,49	9 123 373,49
<i>Wysokość zysków/strat ujętych w zyskach zatrzymanych poprzez pozycję innych całkowitych dochodów</i>	(195 141,15)	(244 226,08)
<i>Pozostałe zyski zatrzymane niepodlegające podziałowi</i>		
Zyski zatrzymane, podlegające podziałowi	1 625 526,41	(574 903,32)
ŁĄCZNIIE ZYSKI ZATRZYMANE WYKAZYWANE W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	10 553 758,75	8 304 244,09

14.4 Dywidendy wypłacone i zaproponowane do zapłaty

Dywidenda z zysków 2018 roku

W 2018 roku oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego Spółka nie dokonywała wypłat zaliczek na poczet dywidendy.

15. Rezerwy

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Rezerwy

Spółka tworzy rezerwy wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku. Stopę dyskontową ustala się przed opodatkowaniem, czyli odzwierciedla ona bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Stopy dyskontowej nie obciąża ryzyko, o które skorygowano szacunki przyszłych przepływów pieniężnych.

Rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia i nagrody jubileuszowe

Pracownicy Spółki mają prawo do następujących świadczeń po okresie zatrudnienia:

- odpraw emerytalno-rentowych – wypłacanych jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę lub rentę,
- odpraw pośmiertnych,
- ekwiwalentu pieniężnego wynikającego z taryfy pracowniczej dla pracowników przemysłu energetycznego,
- świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych,

Pracownicy Spółki są również uprawnieni do nagród jubileuszowych, które są wypłacane po przepracowaniu określonej liczby lat. Wysokość nagród jubileuszowych uzależniona jest od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika.

Spółka tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia oraz nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów operacyjnych w kwotach odpowiadających nabywaniu przyszłych praw przez obecnych pracowników. Wartość bieżąca tych zobowiązań jest obliczana przez niezależnego aktuarusza.

Zyski i straty aktuarialne wynikające ze zmiany założeń aktuarialnych (w tym z tytułu zmiany stopy dyskonta) i korekt aktuarialnych ex post ujmuje się w inne całkowite dochody.

16. Świadczenia pracownicze

	Stan na dzień 31 grudnia 2018		Stan na dzień 31 grudnia 2017	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Świadczenia po okresie zatrudnienia	3 065 093,00	249 503,00	3 011 334,00	409 837,00
Nagrody jubileuszowe	5 901 651,00	483 737,00	4 711 253,00	614 736,00
Pozostałe rezerwy na świadczenia pracownicze	-	-	-	-
RAZEM REZERWY NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	8 966 744,00	733 240,00	7 722 587,00	1 024 573,00

16.1 Świadczenia po okresie zatrudnienia i nagrody jubileuszowe

Wartość rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia wykazywana w sprawozdaniu finansowym pochodzi z wyceny przygotowanej przez niezależnego aktuarusza.

Bieżąca wartość księgowa rezerw na świadczenia pracownicze:

	Stan na dzień 31 grudnia 2018		Stan na dzień 31 grudnia 2017	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Odprawy emerytalno-rentowe i pośmiertne	1 789 200,00	180 039,00	1 574 895,00	330 658,00
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	177 468,00	7 995,00	204 487,00	7 744,00
Taryfa energetyczna	1 098 425,00	61 469,00	1 231 952,00	71 435,00
RAZEM ŚWIADCZENIA PO OKRESIE ZATRUDNIENIA	3 065 093,00	249 503,00	3 011 334,00	409 837,00
Nagrody jubileuszowe	5 901 651,00	483 737,00	4 711 253,00	614 736,00
RAZEM REZERWY AKTUARIALNE	8 966 744,00	733 240,00	7 722 587,00	1 024 573,00

16.2 Zmiany stanu rezerw na świadczenia pracownicze

	Odprawy emerytalno-rentowe i pośmiertne	Taryfa energetyczna	ZFŚS	Nagrody jubileuszowe	Razem
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2018	1 905 553,00	1 303 387,00	212 231,00	5 325 989,00	8 747 160,00
Zyski i straty aktuarialne	147 421,00	(174 185,00)	(29 437,00)	952 626,00	896 425,00
Korekta stopy dyskontowej	48 027,00	37 405,00	6 452,00	142 509,00	234 393,00
Koszty bieżącego zatrudnienia	130 710,00	10 652,00	2 324,00	543 524,00	687 210,00
Koszty przeszłego zatrudnienia					
Koszty odsetek	64 743,00	44 285,00	7 211,00	180 958,00	297 197,00
Wypłacone świadczenia / Wykorzystane rezerwy	(327 215,00)	(61 650,00)	(13 318,00)	(760 218,00)	(1 162 401,00)
Rozwiązane rezerwy					
Utworzone rezerwy					
Pozostałe					
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018	1 969 239,00	1 159 894,00	185 463,00	6 385 388,00	9 699 984,00

	Odprawy emerytalno-rentowe i pośmiertne	Taryfa energetyczna	ZFŚS	Nagrody jubileuszowe	Razem
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2017	1 765 773,00	1 246 632,00	191 175,00	5 392 725,00	8 596 305,00
Zyski i straty aktuarialne	205 852,00	66 193,00	9 919,00	228 547,00	510 511,00
Korekta stopy dyskontowej	12 346,00	11 456,00	2 069,00	31 853,00	57 724,00
Koszty bieżącego zatrudnienia	81 692,00	6 584,00	2 336,00	386 284,00	476 896,00
Koszty przeszłego zatrudnienia					
Koszty odsetek	59 391,00	42 522,00	6 732,00	179 872,00	288 517,00
Wypłacone świadczenia / Wykorzystane rezerwy	(219 501,00)	(70 000,00)	-	(893 292,00)	(1 182 793,00)
Rozwiązane rezerwy					
Utworzone rezerwy					
Pozostałe					
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017	1 905 553,00	1 303 387,00	212 231,00	5 325 989,00	8 747 160,00

Analiza wrażliwości rezerw aktuarialnych na dzień 31 grudnia 2018 roku na zmianę kluczowych założeń:

	Wartość w sprawozdaniu	Stopa dyskonta finansowego		Planowane wzrosty podstaw	
		-1 p.p.	+ 1 p.p.	-1 p.p.	+ 1 p.p.
Odprawy emerytalno- rentowe i pośmiertne	1 969 239,00	2 110 650,00	1 843 570,00	1 841 751,00	2 109 971,00
Taryfa energetyczna	1 159 894,00	1 263 118,00	1 068 551,00	1 063 041,00	1 267 633,00
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	185 463,00	203 422,00	169 663,00	168 852,00	204 044,00
Nagrody jubileuszowe	6 385 388,00	6 807 823,00	6 004 617,00	5 998 778,00	6 806 231,00
RAZEM	9 699 984,00	10 385 013,00	9 086 401,00	9 072 422,00	10 387 879,00

17. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

Główne składniki pozostałych zobowiązań niefinansowych na poszczególne dni sprawozdawcze przedstawiają się następująco:

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Opłaty za korzystanie ze środowiska	39 149,73	39 411,00
Zobowiązania z tytułu należnego VAT	861 826,35	1 101 921,00
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	4 756 552,60	4 523 738,23
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	5 206 346,33	4 588 199,06
Podatek dochodowy od osób fizycznych	1 168 831,00	1 111 580,00
Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów	2 050 378,71	2 114 033,87
Zobowiązania z tytułu rozliczeń w Podatkowej Grupie Kapitałowej	-	199 765,00
Zobowiązania z tytułu premii rocznej	1 601 263,93	1 633 198,44
pozostałe	442 565,28	435 908,35
POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA, RAZEM	16 126 913,93	15 747 754,95

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

18. Instrumenty finansowe

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Klasyfikacja i wycena

MSSF 9 zastąpił MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później. MSSF 9 adresuje trzy obszary związane z instrumentami finansowymi: klasyfikację i wycenę, utratę wartości oraz rachunkowość zabezpieczeń.

- wyceniane w zamortyzowanym koszcie,
- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Klasyfikacji dokonuje się na moment początkowego ujęcia aktywów. Klasyfikacja dłużnych aktywów finansowych zależy od modelu biznesowego zarządzania aktywami finansowymi oraz od charakterystyki umownych przepływów pieniężnych (test SPPI) dla danego składnika aktywów finansowych.

Klasyfikacja aktywów finansowych opiera się na modelu biznesowym oraz charakterystyce przepływów pieniężnych.

Dany instrument dłużny jest wyceniany według zamortyzowanego kosztu, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- przyjęty model biznesowy zakłada utrzymanie składnika aktywów w celu gromadzenia przepływów pieniężnych wynikających z umowy;
- przepływy pieniężne wynikające z umowy dotyczące danego instrumentu obejmują wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do zapłaty (test SPPI).

Dany instrument dłużny jest wyceniany w wartości godziwej przez inne całkowite dochody jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- przyjęty model biznesowy zakłada utrzymanie składnika aktywów w celu gromadzenia przepływów pieniężnych wynikających z umowy jak i sprzedaż składników aktywów finansowych;

- przepływy pieniężne wynikające z umowy dotyczące danego instrumentu obejmują wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostającej do zapłaty (test SPPI).

Instrumenty dłużne, które nie spełniają powyższych warunków wyceniane są w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zgodnie z MSR 39 aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności (HTM),
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (FVP),
- Pożyczki udzielone i należności,
- Aktywa dostępne do sprzedaży (AFS).

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnikiem aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez wynik finansowy był składnik spełniający jeden z warunków:

- był kwalifikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikowały się jako przeznaczone do obrotu, jeśli były:
- nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
- częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych razem i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie, lub
- instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń.
- Został zakwalifikowany do tej kategorii w momencie nabycia. Każde aktywo finansowe, do którego odnosi się MSR 39, mogło zostać w momencie nabycia zaklasyfikowane do portfela wycenianego według wartości godziwej ze zmianami odnoszonymi do wyniku finansowego za wyjątkiem instrumentów kapitałowych, które nie miały cen kwotowanych na aktywnym rynku, a ich wartość godziwa nie mogła być wiarygodnie wyznaczona.

Instrumenty te były wyceniane w wartości godziwej na dzień sprawozdawczy. Zysk lub strata na aktywach finansowych zaklasyfikowanych do portfela FVP była rozpoznawana w wyniku finansowym i nie była pomniejszana o kwoty naliczonych odsetek.

Pożyczki udzielone i należności

Pożyczki udzielone i należności to nie zaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zaliczane były do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekraczał 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego zaliczane były do aktywów trwałych. Pożyczki i należności ujmowane były według zamortyzowanego kosztu.

Należności z tytułu dostaw i usług wyceniane były nie rzadziej niż na dzień sprawozdawczy w kwocie wymagalnej, tj. w wartości nominalnej należności powiększonej o ewentualne, należne jednostkom Grupy na dzień wyceny odsetki z tytułu zwłoki, z zachowaniem zasady ostrożności, tj. po ewentualnym pomniejszeniu o odpisy aktualizujące ich wartość. Odpisy aktualizujące wartość należności zaliczane były odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych. Należności długoterminowe były wykazywane w wartości bieżącej (zdyskontowane).

Aktywa dostępne do sprzedaży

Wszystkie pozostałe aktywa finansowe były aktywami dostępnymi do sprzedaży. Aktywa dostępne do sprzedaży były ujmowane według wartości godziwej na każdy dzień sprawozdawczy. Wartość godziwa inwestycji, dla których nie miała notowanej ceny rynkowej, była ustalana w odniesieniu do aktualnej wartości rynkowej innego instrumentu posiadającego zasadniczo takie same cechy lub w oparciu o przewidywane przepływy pieniężne z tytułu składnika aktywów stanowiącego przedmiot inwestycji (wycena metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych).

Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istniała cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa mogła być ustalona w inny wiarygodny sposób) a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczonej, ujmowana była w innych całkowitych dochodach, za wyjątkiem:

- strat z tytułu utraty wartości,
- zysków i strat z tytułu różnic kursowych, które powstają dla aktywów pieniężnych,
- odsetek wyliczonych przy pomocy efektywnej stopy procentowej.

Dywidendy z instrumentów kapitałowych w portfelu AFS były rozpoznane w wyniku finansowym w momencie, kiedy prawo jednostki do otrzymania płatności było ustalone.

18.1 Opis istotnych pozycji w ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych

18.1.1 Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności finansowe

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Należności z tytułu dostaw i usług

Należności z tytułu dostaw i usług wycenia się nie rzadziej niż na dzień sprawozdawczy w kwocie wymagalnej, tj. w wartości nominalnej należności powiększonej o ewentualne, należne Spółce na dzień wyceny odsetki z tytułu zwłoki, z zachowaniem zasady ostrożności, tj. po ewentualnym pomniejszeniu o odpisy aktualizujące ich wartość. Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych. Należności długoterminowe są wykazywane w wartości bieżącej (zdyskontowanej).

	Stan na dzień 31 grudnia 2018		Stan na dzień 31 grudnia 2017	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Należności z tytułu dostaw i usług		18 599 082,51	-	19 841 561,85
Należności z tytułu cash pooling		4 181 064,27		1 963 433,87
Należności z tytułu leasingu	5 873 761,00	2 505 480,46	4 491 071,75	1 786 329,53
Pozostałe należności finansowe		74 940,18		65 981,36
RAZEM NALEŻNOŚCI FINANSOWE	5 873 761,00	25 360 567,42	4 491 071,75	23 657 306,61

Należności z tytułu dostaw i usług (należności handlowe)

Ponad 97 % należności pochodzi od spółek powiązanych.

Dodatkowe informacje dotyczące należności handlowych zostały zaprezentowane w nocie 19.4.1 niniejszego sprawozdania finansowego.

18.1.2 Pożyczki, cash pooling

	Stan na dzień 31 grudnia 2018		Stan na dzień 31 grudnia 2017	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Otrzymane pożyczki	3 483 436,77	-	-	-
Zobowiązania z tytułu cash pooling	-	-	-	-
RAZEM POŻYCZKI, I CASH POOLING	3 483 436,77			

Pożyczki otrzymane od spółki PGE S.A.

Spółka wykazuje pożyczkę o wartości 3 483 436,77. Jest to pożyczka udzielona Spółce przez PGE S.A. w celu zabezpieczenia wydatków inwestycyjnych i bieżących na okres 5 lat z limitem 6mln zł.

Zobowiązania z tytułu cash pooling

Kwestia uruchomienia usługi cash pooling rzeczywistego została opisana w nocie 19.3 niniejszego sprawozdania finansowego.

Zapadalność pożyczek i cash pooling

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Do 1 roku	-	-
Od 1 do 2 lat	-	-
Od 2 do 3 lat	-	-
Od 3 do 4 lat	-	-
Od 4 do 5 lat	3 483 436,77	-
Powyżej 5 lat	-	-
RAZEM POŻYCZKI I CASH POOLING NA DZIEŃ 31 GRUDNIA	3 483 436,77	-

18.1.3 Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zobowiązania

Zobowiązania stanowią obecny, wynikający ze zdarzeń przeszłych obowiązek Spółki, którego wypełnienie, według oczekiwań, spowoduje wpływ ze Spółki środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Spółka dzieli zobowiązania na następujące kategorie:

- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pozostałe zobowiązania finansowe, wyceniane na kolejne dni sprawozdawcze wg zamortyzowanego kosztu,
- zobowiązania niefinansowe.

Gdy skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, zobowiązania prezentowane są w wartości zdyskontowanej.

	Stan na dzień 31 grudnia 2018		Stan na dzień 31 grudnia 2017	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	7 652 832,13	-	8 870 326,77
Otrzymane kaucje i wadia	4 448,77	564 507,43	8 959,68	380 685,44
Zakup rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	-	5 435 759,90	-	1 273 853,82
Pozostałe	-	-	-	12 882,59
RAZEM POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	4 448,77	13 653 099,46	8 959,68	10 537 748,62

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług dotyczą głównie transakcji zakupu usług transportowo- sprzętowych oraz paliwa.

18.2 Zabezpieczenia spłaty wierzytelności i zobowiązań

Co do zasady wierzytelności jednostek powiązanych wobec PGE S.A. nie są zabezpieczone.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku aktywa Spółki nie stanowiły zabezpieczenia spłaty zobowiązań lub zobowiązań warunkowych.

18.3 Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Poniżej przedstawiono łączny wpływ poszczególnych kategorii instrumentów finansowych na przychody i koszty finansowe.

	Środki pieniężne	Udziały i akcje w jednostkach zależnych	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	RAZEM
ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2018					
Dywidendy					
Przychody/ (Koszty) z tytułu odsetek			291 817,52	(5 781,82)	286 035,70
Różnice kursowe					
Aktualizacja instrumentów finansowych / Rozwiązanie odpisów aktualizujących					
Aktualizacja instrumentów finansowych / Utworzenie odpisów aktualizujących					
OGÓŁEM ZYSK/ (STRATA)			291 817,52	(5 781,82)	286 035,70
ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017					
Dywidendy					
Przychody/ (Koszty) z tytułu odsetek			202 769,59	(4 476,16)	198 293,43
Różnice kursowe				(185,07)	(185,07)
Aktualizacja instrumentów finansowych / Rozwiązanie odpisów aktualizujących				-	-
Aktualizacja instrumentów finansowych / Utworzenie odpisów aktualizujących				-	-
OGÓŁEM ZYSK/ (STRATA)			202 769,59	(4 661,23)	198 108,36

19. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Spółka z tytułu prowadzonej działalności narażona jest na następujące typy ryzyka finansowego:

- ryzyko płynności;
- ryzyko rynkowe, w tym ryzyko towarowe, ryzyko stopy procentowej;
- ryzyko kredytowe

Celem zarządzania ryzykiem finansowym w Spółce jest ograniczenie wahań poziomu przepływów pieniężnych i wyniku finansowego wynikających z ekspozycji spółek na ryzyko rynkowe oraz innych kategorii ryzyka finansowego, w tym ryzyka kredytowego do poziomu akceptowanego przez Spółkę.

19.1 Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe obejmuje ryzyko towarowe. Spółka z racji prowadzonej działalności narażona jest na zmienność przepływów pieniężnych oraz wyników finansowych z tytułu zmian cen paliwa.

19.2 Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest związane z możliwością pogorszenia wyniku finansowego wskutek zmian stóp procentowych.

Pożyczka otrzymana od spółki PGE S.A. jest pożyczką oprocentowaną zmienną stopą procentową w PLN ustaloną w oparciu o stawkę referencyjną sześciomiesięcznego WIBOR-u. Z uwagi na powiązanie w Grupie Kapitałowej nie zostały zastosowane dodatkowe zabezpieczenia.

19.3 Ryzyko płynności

Ryzyko płynności dotyczy finansowej sytuacji, w której spółka nie może wykonać swoich zobowiązań (krótko- lub długoterminowych) płatniczych w dacie ich wymagalności.

Głównym celem zarządzania płynnością finansową w Grupie Kapitałowej PGE jest zapewnienie i utrzymanie zdolności spółek do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań finansowych, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności. Zarządzanie ryzykiem płynności Grupy Kapitałowej PGE polega m.in. na planowaniu i monitorowaniu przepływów pieniężnych w krótkim i długim okresie w zakresie prowadzonej działalności operacyjnej, inwestycyjnej i finansowej oraz na podejmowaniu działań mających na celu zapewnienie środków na prowadzenie działalności PGE S.A. oraz spółek zależnych przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów tych działań.

Okresowe planowanie i monitorowanie płynności pozwala zabezpieczyć środki na pokrycie ewentualnej luki płynnościowej, zarówno poprzez alokację środków pomiędzy spółkami z Grupy Kapitałowej PGE (mechanizm cash pooling), jak również z wykorzystaniem finansowania zewnętrznego, w tym kredytów w rachunkach bieżących.

Zarządzanie ryzykiem płynności w długim horyzoncie czasowym pozwala na określenie zdolności Grupy Kapitałowej PGE do zadłużania się i wspiera decyzje dotyczące finansowania długoterminowych inwestycji.

W Grupie Kapitałowej PGE obowiązuje centralny model finansowania, zgodnie z którym co do zasady umowy finansowania zewnętrznego zawierane są przez PGE S.A. Spółki zależne w Grupie Kapitałowej PGE korzystają z różnych źródeł finansowania wewnątrzgrupowego takich jak: pożyczki, obligacje czy umowy konsolidacji rachunków bankowych oraz umowy zarządzania środkami pieniężnymi w grupie rachunków (cash pooling rzeczywisty).

Spółka monitoruje stan nadwyżek finansowych oraz dokonuje prognoz przyszłych przepływów pieniężnych.

W przypadku niedoborów środków pieniężnych, Spółka korzysta z umowy zarządzania środkami pieniężnymi w grupie rachunków (cash-pooling rzeczywisty);

Wymagalność zobowiązań finansowych Spółki według daty wymagalności na podstawie umownych niedyskontowanych płatności:

STAN NA 31 GRUDNIA 2018	Wartość w sprawozdaniu		Od 3 do		
	Razem płatności	Poniżej 3 miesięcy	12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat
Otrzymane pożyczki	3 483 436,77			3 483 436,77	
Wyemitowane obligacje					
Zobowiązania z tytułu cash pooling					
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	13 657 548,23	13 654 255,78	1 950,00	(7,52)	1 349,97
RAZEM	17 140 985,00	13 654 255,78	1 950,00	3 483 429,25	1 349,97

STAN NA 31 GRUDNIA 2017	Wartość w sprawozdaniu	Razem płatności	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat
Zobowiązania z tytułu kredytów						
Otrzymane pożyczki						
Wyemitowane obligacje						
Zobowiązania z tytułu cash pooling	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	10 546 708,30		10 536 712,61	40,00	8 605,72	1 349,97
RAZEM	10 546 708,30		10 536 712,61	40,00	8 605,72	1 349,97

19.4 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest związane z potencjalnym zdarzeniem kredytowym, które może mieć formę niewypłacalności kontrahenta, częściowej spłaty należności, istotnego opóźnienia w spłacie należności lub innego odstąpienia od warunków kontraktowych (w tym w szczególności braku realizacji dostawy i odbioru uzgodnionego towaru zgodnie z zawartą umową i ewentualnego braku płatności odszkodowań i kar umownych). Ze względu na fakt, iż ponad 92% sprzedaży Spółki kierowana jest do spółek z Grupy Kapitałowej PGE ryzyko kredytowe ocenia się jako niewielkie.

19.4.1 Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności finansowe

Należności z tytułu dostaw i usług mają zazwyczaj 3-4 tygodniowe terminy płatności. W 2018 roku Spółka oczekiwała średnio na spłatę należności 41 dni. Należności z tytułu dostaw i usług dotyczą głównie należności z tytułu usług transportowych i sprzętowych. Poprzez bieżącą kontrolę należności z tytułu dostaw i usług zdaniem kierownictwa nie istnieje dodatkowe istotne ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym.

Spółka ogranicza i kontroluje ryzyko kredytowe związane z transakcjami handlowymi. W przypadku transakcji handlowych, które ze względu na wysoką wartość mogą generować znaczące straty w wyniku niewywiązania się kontrahenta z umowy, przed zawarciem transakcji przeprowadzana jest ocena kontrahenta. Spółka na bieżąco monitoruje płatność należności oraz stosuje wczesną windykację.

Większość transakcji sprzedaży oraz salda należności handlowych dotyczy podmiotów powiązanych w Grupie Kapitałowej PGE. Informacja o transakcjach z jednostkami powiązаныmi została przedstawiona w nocie 23.1 niniejszego sprawozdania finansowego

Wiekowanie należności i odpisy aktualizujące

Na dzień 31 grudnia 2018 roku część aktywów finansowych było objęte odpisami aktualizującymi.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących dla tych klas instrumentów finansowych została zaprezentowana w poniższej tabeli:

2018 rok	Należności z tytułu dostaw i usług	Pożyczki udzielone	Należności z tytułu cash pooling	Pozostałe należności finansowe
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	-		-	(230 143,64)
Utworzenie odpisów				(29 262,70)
Rozwiązanie odpisów	-			27 589,22
Wykorzystanie odpisów				73 684,85
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia			-	(158 132,27)
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	18 599 082,51		4 181 064,27	233 072,45
Wartość pozycji netto (wartość księgowa)	18 599 082,51		4 181 064,27	74 940,18

2017 rok	Należności z tytułu dostaw i usług	Pożyczki udzielone	Należności z tytułu cash pooling	Pozostałe należności finansowe
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	(2 484,00)		-	(499 016,18)
Utworzenie odpisów				
Rozwiązanie odpisów	2 484,00			268 872,54
Wykorzystanie odpisów				
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia			-	(230 143,64)
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	19 841 561,85		1 963 433,87	296 125,00
Wartość pozycji netto (wartość księgowa)	19 841 561,85		1 963 433,87	65 981,36

NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE POŻYCZKI I NALEŻNOŚCI

	31 grudnia 2018 roku			31 grudnia 2017 roku		
	Brutto	Odpisy aktualizujące	Wartość księgowa netto	Brutto	Odpisy aktualizujące	Wartość księgowa netto
Należności nieprzetworzone	31 131 711,72		31 131 711,72	27 708 272,35	(2 820,77)	27 705 451,58
Przeterminowane <30 dni	97 502,83		97 502,83	401 688,98		401 688,98
Przeterminowane 30-90 dni	1 344,48		1 344,48	11 832,18		11 832,18
Przeterminowane 90-180 dni	1 950,00		1 950,00			-
Przeterminowane 180-360 dni	1 678,95		1 678,95	11 399,89	(11 399,89)	-
Przeterminowane >360 dni	158 272,71	(158 132,27)	140,44	245 328,60	(215 922,98)	29 405,62
NALEŻNOŚCI PRZETERMINOWANE, RAZEM	260 748,97	(158 132,27)	102 616,70	670 249,65	(227 322,87)	442 926,78
RAZEM POŻYCZKI I NALEŻNOŚCI	31 392 460,69	(158 132,27)	31 234 328,42	28 378 522,00	(230 143,64)	28 148 378,36

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

20. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzane jest metodą pośrednią.

Poniżej przedstawiono analizę najbardziej istotnych pozycji sprawozdania z przepływów pieniężnych.

20.1 Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej

Odsetki i dywidendy

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Odsetki od pożyczek udzielonych	(305 876,49)	(16 366,43)
Odsetki od pożyczek otrzymanych	23 626,38	8 527,36
Odsetki i prowizje od kredytów		
Pozostałe	(800,58)	(187 585,91)
RAZEM ODSETKI I DYWIDENDY	(283 050,69)	(195 424,98)

(Zysk)/ strata na działalności inwestycyjnej

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Zysk/ (strata) na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	(229 162,83)	(22 974,96)
Zysk / (strata) na zbyciu finansowego majątku trwałego	(107 428,20)	(65 574,26)
Koszty związane z likwidacją środków trwałych	3 625,00	2 778,75
Pozostałe	(19 482,43)	(21 252,44)
RAZEM (ZYSK)/ STRATA NA DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ	(352 448,46)	(107 022,91)

Zmiana stanu należności

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług i pozostałych należności	1 242 479,34	(4 112 441,78)
Korekta o zmianę stanu pożyczek udzielonych (w tym cash pooling)	43 089,64	(62 756,45)
Pozostałe	(40 919,46)	32 428,45
RAZEM ZMIANA STANU POŻYCZEK I NALEŻNOŚCI	1 244 649,52	(4 142 769,78)

Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług	(1 217 494,64)	714 658,98
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań finansowych	4 328 334,57	(1 495 946,00)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań niefinansowych	379 158,98	1 404 459,64
Korekta o zmianę stanu zobowiązań inwestycyjnych	(3 375 162,38)	902 333,17
Pozostałe	199 765,00	7 929,68
RAZEM ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ Z WYJĄTKIEM KREDYTÓW I POŻYCZEK	314 601,53	1 533 435,47

Zmiana stanu pozostałych aktywów niefinansowych

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Zmiana stanu pozostałych aktywów krótkoterminowych	5 107,52	8 958,35
Zmiana pozostałych aktywów krótkoterminowych	(309 853,53)	395 988,23
Pozostałe	111 002,04	97 247,42
RAZEM ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH AKTYWÓW NIEFINANSOWYCH	(193 743,97)	307 699,16

POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

21. Zobowiązania i należności warunkowe. Sprawy sądowe

21.1 Zobowiązania warunkowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych		
Inne zobowiązania warunkowe	720 000,00	720 000,00
ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE, RAZEM	720 000,00	720 000,00

22. Rozliczenia podatkowe

Obowiązki i uprawnienia podatkowe są określone w Konstytucji, ustawach podatkowych oraz ratyfikowanych umowach międzynarodowych. Zgodnie z ordynacją podatkową podatek definiuje się jako publicznoprawne, nieodpłatne przymusowe oraz bezzwrotne świadczenie pieniężne na rzecz Skarbu Państwa, województwa, powiatu lub gminy, wynikające z ustawy podatkowej. Uwzględniając kryterium przedmiotowe, obowiązujące w Polsce podatki można uszeregować w pięciu grupach: opodatkowanie dochodów, opodatkowanie obrotu, opodatkowanie majątku, opodatkowanie czynności, oraz inne opłaty, nie zaklasyfikowane gdzie indziej. Z punktu widzenia działalności podmiotów gospodarczych zasadnicze znaczenie ma opodatkowanie dochodów (podatek dochodowy od osób prawnych), opodatkowanie obrotów (podatek od towarów i usług VAT) oraz opodatkowanie majątku (podatek od nieruchomości i od środków transportowych). Nie można pominąć innych opłat i wpłat, które zaklasyfikować można jako quasi – podatki. Wśród nich wymienić należy między innymi składki na ubezpieczenia społeczne.

Podstawowe stawki podatkowe kształtowały się następująco: w 2018 roku stawka podatku dochodowego od osób prawnych – 19%, podstawowa stawka podatku VAT - 23%, obniżone: 8%, 5%, 0%, ponadto, niektóre towary i usługi są objęte zwolnieniem z podatku VAT.

System podatkowy w Polsce charakteryzuje duża zmienność przepisów podatkowych, wysoki stopień ich skomplikowania, wysokie potencjalne kary przewidziane w razie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia skarbowego. Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności, podlegające regulacjom mogą być przedmiotem kontroli odpowiednich władz, które uprawnione są do nakładania kar i sankcji wraz z odsetkami karnymi. Kontrolą mogą być objęte rozliczenia podatkowe przez okres 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku.

Podatkowa Grupa Kapitałowa

18 września 2014 roku została zawarta na okres 25 lat umowa podatkowej grupy kapitałowej pod nazwą „PGK PGE 2015”, dla której PGE S.A. jest spółką reprezentującą.

Spółki tworzące podatkową grupę kapitałową muszą spełnić szereg wymogów, obejmujących między innymi: odpowiedni poziom kapitałów, udział spółki dominującej w kapitałach spółek tworzących PGK na poziomie minimum 95% (od 2018 r. 75%), brak powiązań kapitałowych między spółkami zależnymi, brak zaległości podatkowych, osiągnięcie udziału dochodu w przychodach na poziomie przynajmniej 3% (liczonego dla całej PGK, od 2018 roku 2%) oraz zawieranie transakcji z podmiotami powiązаныmi spoza PGK wyłącznie na warunkach rynkowych. Naruszenie powyższych wymogów będzie oznaczać rozwiązanie podatkowej grupy kapitałowej i utratę przez nią statusu podatnika. Od momentu rozwiązania każda ze spółek wchodzących w skład podatkowej grupy kapitałowej staje się samodzielnym podatnikiem dla podatku CIT.

Zmiany w podatku CIT obowiązujące od 1 stycznia 2018 roku

W wyniku zmian przepisów poczynszy od 2018 roku przychody podatników zostały rozdzielone na dwa źródła: z działalności gospodarczej (operacyjnej) i z zysków kapitałowych. Oznacza to, że każde źródło przychodów będzie rozliczane oddzielnie i spółki nie mogą kompensować strat poniesionych na jednym źródle z dochodami realizowanymi na źródle drugim. Do źródła „zyski kapitałowe” zalicza się między innymi: dywidendy, przychody uzyskane w wyniku łączenia lub podziału spółek, wniesienia aportu, zbycia udziałów (akcji), zbycia nabytych wierzytelności, przychody z praw majątkowych (praw autorskich, licencji) oraz przychody z papierów wartościowych.

Zgodnie z obecnymi szacunkami wprowadzenie dwóch źródeł przychodów nie powinno istotnie wpłynąć na obciążenia podatkowe Spółki.

Mechanizm podzielonej płatności w VAT

Poczynszy od 1 lipca 2018 roku został wprowadzony tzw. mechanizm podzielonej płatności podatku VAT. Rozwiązanie to ma uszczelnić system podatkowy poprzez wydzielenie kwot VAT z przelewów realizowanych przez nabywców towarów i usług i lokowanie ich na dedykowanych rachunkach VAT sprzedawcy. Środki zgromadzone na rachunku VAT będą mogły być wykorzystane tylko do płatności podatku VAT z otrzymanych faktur oraz rozliczenia podatku VAT z urzędem skarbowym. Korzystanie z podzielonej płatności VAT jest uprawnieniem nabywcy, ale nie jego obowiązkiem.

PTS „Betrans” sp. z o.o. zamierza efektywnie wykorzystywać środki otrzymywane od kontrahentów na rachunkach VAT do płatności swoich zobowiązań zawierających podatek VAT. Wysokość środków na rachunkach VAT w danym dniu zależy w głównej mierze od tego, jak wielu kontrahentów Spółki korzysta z mechanizmu oraz relacji między terminami płatności należności i zobowiązań. Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku saldo środków pieniężnych na rachunku VAT wynosiło 699 647,95 PLN.

23. Informacja o podmiotach powiązanych

Dominującym właścicielem Grupy Kapitałowej PGE jest Skarb Państwa, w związku z tym spółki Skarbu Państwa są traktowane jako podmioty powiązane. Spółka identyfikuje szczegółowo transakcje z najważniejszymi podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa. Łączna wartość transakcji z powyższymi jednostkami została przedstawiona w poniższych tabelach w pozycji „pozostałe podmioty powiązane”.

Transakcje z jednostkami powiązаныmi są dokonywane w oparciu o ceny rynkowe dostarczanych towarów, produktów i usług lub oparte są o koszt ich wytworzenia.

Od 1 stycznia 2018 roku wszystkie transakcje dokonywane są na warunkach rynkowych.

23.1 Transakcje Spółki z podmiotami powiązаныmi

2018	Inne podmioty powiązаныe w ramach GK PGE	Pozostałe podmioty powiązаныe	Podmioty niepowiązаныe	RAZEM
Przychody ze sprzedaży	163 969 955,23	2 675 536,17	9 280 026,43	175 925 517,83
Pozostałe przychody operacyjne	287 288,67	92 644,95	968 883,41	1 348 817,03
Przychody finansowe	284 075,74	2 070,15	153 767,88	439 913,77
Koszty działalności operacyjnej	(9 625 773,99)	(18 350 278,59)	(145 747 194,13)	(173 723 246,71)
Pozostałe koszty operacyjne	(102 951,11)	(363,09)	(738 605,86)	(841 920,06)
Koszty finansowe	(23 626,38)	(219,65)	(346 647,53)	(370 493,56)

2017	Inne podmioty powiązаныe w ramach GK PGE	Pozostałe podmioty powiązаныe	Podmioty niepowiązаныe	Razem
Przychody ze sprzedaży	151 829 747,08	1 184 793,46	9 707 492,46	162 722 033,00
Pozostałe przychody operacyjne	45 288,44	41 789,80	1 082 569,73	1 169 647,97
Przychody finansowe	200 018,14	1 121,86	623 100,73	824 240,73
Koszty działalności operacyjnej	(9 849 277,02)	(13 380 543,32)	(140 726 847,07)	(163 956 667,41)
Pozostałe koszty operacyjne	(156 831,30)	(10 717,50)	(504 771,49)	(672 320,29)
Koszty finansowe	(8 527,36)	(4 474,89)	(310 128,62)	(323 130,87)

Spółka ujmuje przychody ze sprzedaży do jednostek zależnych w Grupie Kapitałowej PGE głównie z tytułu świadczenia usług transportowo-sprzętowych oraz wynajmu pojazdów.

Przychody finansowe dotyczą głównie odsetek od leasingu.

Koszty działalności operacyjnej dotyczą wartości sprzedanych towarów i materiałów.

23.2 Stan rozrachunków Spółki z podmiotami powiązаныmi

Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku

AKTYWA	Podmioty zależne od Spółki	Inne podmioty powiązаныe w ramach GK PGE	Pozostałe podmioty powiązаныe	Podmioty niepowiązаныe	RAZEM
Pożyczki i należności:		30 657 703,01	111 052,32	465 573,09	31 234 328,42
<i>Nabyte obligacje</i>					
<i>Należności z tytułu dostaw i usług</i>		18 127 742,10	67 876,34	403 464,07	18 599 082,51
<i>Pozostałe pożyczki i należności finansowe</i>		12 529 960,91	43 175,98	62 109,02	12 635 245,91
Udziały i akcje w podmiotach zależnych					
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		-	-	43 675,39	43 675,39
Instrumenty pochodne – aktywa					
Pozostałe aktywa krótkoterminowe					

Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku

AKTYWA	Podmioty zależne od Spółki	Inne podmioty powiązane w ramach GK PGE	Pozostałe podmioty powiązane	Podmioty niepowiązane	RAZEM
Pożyczki i należności:		27 316 854,03	236 782,58	594 741,75	28 148 378,36
<i>Nabyte obligacje</i>					
<i>Należności z tytułu dostaw i usług</i>		19 100 165,39	210 636,07	530 760,39	19 841 561,85
<i>Lokaty powyżej 3 miesięcy</i>					
<i>Pozostałe pożyczki i należności finansowe</i>		8 216 688,64	26 146,51	63 981,36	8 306 816,51
Udziały i akcje w podmiotach zależnych					
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży i akcje wyceniane metodą praw własności		-	-	42 874,81	42 874,81
Instrumenty pochodne – aktywa					
Pozostałe aktywa krótkoterminowe					

23.3 Wynagrodzenie kadry kierowniczej

Tys. PLN	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Zarząd Spółki	632,42	657,26
Rada Nadzorcza Spółki	299,20	295,67
ŁĄCZNA KWOTA WYNAGRODZENIA KADRY KIEROWNICZEJ	931,62	952,93

Członkowie Zarządu Spółki zatrudnieni są na podstawie umów cywilno-prawnych o zarządzanie (tzw. Kontrakty menadżerskie).

W nocie 4.2 Koszty w układzie rodzajowym i kalkulacyjnym wynagrodzenia z tego tytułu są prezentowane w pozycji pozostałych kosztów rodzajowych.

24. Leasing

24.1 Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Spółka jako leasingobiorca

Spółka ponosi koszty opłat rocznych z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów. Wysokość tych kosztów w ciągu roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku 29 263,22 PLN.

24.2 Należności z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Spółka występuje w roli leasingodawcy środków transportu dla spółek z Grupy Kapitałowej PGE. Umowy zawierane są w formule FSL-(Full Service Leasing) zapewniającej leasingobiorcy obsługę serwisową i ubezpieczeniową. Umowy leasingu zawierane są najczęściej na okres 5 lat bez opcji wykupu. Wartość minimalnych opłat leasingowych należnych na dzień bilansowy oraz niezrealizowanych przychodów finansowych przedstawia poniższa tabela.

	31.12.2018	31.12.2017
	Podmioty z grupy PGE	Podmioty z grupy PGE
W okresie do 1 roku	2 783 537,50	1 987 219,27
W okresie od 1 do 5 lat	6 207 486,04	4 749 882,78
Powyżej 5 lat	26 860,13	-
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	9 017 883,67	6 737 102,05
W okresie do 1 roku	(278 057,04)	(200 889,74)
W okresie od 1 do 5 lat	(360 073,35)	(258 811,03)
Powyżej 5 lat	(511,82)	-
Minus przychody finansowe(odsetki)	(638 642,21)	(459 700,77)
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	8 379 241,46	6 277 401,28
Krótkoterminowe	2 505 480,46	1 786 329,53
Długoterminowe	5 873 761,00	4 491 071,75

25. Istotne zdarzenia w okresie sprawozdawczym oraz zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

25.1 Zdarzenia po dniu sprawozdawczym

Na dzień zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły istotne zdarzenia po dniu sprawozdawczym, których wpływ bądź ujawnienie nie zostały uwzględnione w niniejszym sprawozdaniu.

26. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do udostępnienia przez Zarząd 08 lutego 2019 roku.

Piaski, 08 luty 2019r.

Podpisy Członków Zarządu PTS „Betrans” sp. z o.o.

Prezes Zarządu Andrzej Niemczyk

Wiceprezes Zarządu Artur Perliński

Podpis osoby odpowiedzialnej za sporządzenie sprawozdania finansowego

Irena Dębska – Główny Księgowy